

RADOSNA VIJEST

IUBILAEUM A.D. 2000

MISIJSKI INFORMATIVNI LIST
5 KUNA

LIPANJ 1999.
ISSN 1331-1204

Seljanka je skromna mila majka moja
Haljina joj nije srebrom izvezena...

Izidor Poljak

SADRŽAJ

RADOSNA VIJEST
Godina XXVIII.
Broj 6 (304) - 1999.

NASLOVNA STRANICA

Pokretna voćarna
Benin

ZADNJA STRANICA

Dragi ljudi iz Adjarra - Benin

Majko, došao sam k tebi
Iz tuđih, dalekih strana
Tvoje je ovo dijete
I srca Tvojega grana.

Tako pjeva naš pjesnik Antun Branko Šimić.

Svaki onaj tko je barem neko vrijeme jeo kruh s tuđih njiva i naslanjao umornu glavu na tuđi kamen, znade da se umoran čovjek najbolje odmori na krilu rođene majke i na krilu majke domovine. Svake godine jedan broj naših misionara i misionarki dolazi na nekoliko dana nasloniti umornu glavu i srce na krilo rođene majke i na krilo majke domovine ili posjetiti majčin grob. Tako će biti i ove godine. Prve "laste" već su stigle. Tu su. Druge očekujemo do ljeta. Dolaze i pričaju nam o Beninu, Kamerunu, Kongu, Brazilu, Zambiji, o Africi, Aziji, Južnoj Americi. Pričaju nam o svojim dragim crncima, o svojim siromasima. Dok priča teče iz usta i srca, iz glasa i očiju im teče ljubav prema tim ljudima. A mi ih slušamo i pitamo se: Može li ti itko biti draži nego rođena majka i majka domovina? Na prvi pogled pitanje vrlo jasno a odgovor poznat: Ne može! No praksa nas demantira. Naši misionari i misionarke je demantiraju. Oni kažu MOŽE. Pitamo se: A tko je to tko ti može biti draži i bliži nego majka? Odgovara nam Isus i oni koji su poslušali njegov zov i pošli za Njim, Njegovim stopama služiti a ne biti služeni. Isus i oni nas prvo pitaju: "Tko je majka moja i braća moja", i odmah odgovaraju: "To su oni koji slušaju riječ Božju."

Zbog njih je Isus ostavio nebo i postao nam sličan u svemu osim u grijehu. Zbog njih su naši misionari i misionarke ostavili dom i domovinu i sve što je u tim dvjema riječima sadržano, otišli među njih i postali im slični.

Sada su na nekoliko dana tu. Došli su predahnuti. Osvježiti dušu i tijelo za novo darivanje. Pred oltarom u crkvi svoga krštenja zahvaljivat će za dar svećeničkog, redovničkog a posebno misionarskog zvanja. Zahvalit će svima koji su ih krijepili svojim molitvenim i materijalnim darovima. Od majke domovine i rođene majke molit će blagoslov i riječi ohrabrenja za nove korake. Dobro nam došli!

Anto Pavić
urednik

KATICA KNEZOVIĆ

POSIJANO PRIJATELJSTVO SE VRAĆA (2)

__Katica Knezović:__ Gotovo polovica sestara Vaše družbe, koja djeluje u pet provincija na tri kontinenta, više od 220 sestara je domorodačkog podrijetla. One su doživjele taj navještaj i sve ono što im je družba donijela. Ako se ne varam, negdje oko 1936. godine prve sestre su otišle u misije prateći naše ljude koji su išli u iseljeništvo. One su doživjele u vama iskrenost kad su se tolike mogle odazvati, jer redovništvo i prihvaćanje djevičanstva i svih onih ideala koji su u redovništvu donekle su u suprotnosti s onim što je njihovo uvjerenje. Dakle, one su morale tu barijeru prema evanđeoskim vrednotama srušiti da bi prihvatile vaš način života a ipak su ga prihvatile. Što je to što oduševljava te djevojke i privlači Vašoj družbi a onda dakako i evanđelju i Crkvi.

• **Majka Adelina:** Potrebno je naglasiti da sva zvanja ne dolaze iz indijanske sredine. Većina domorodaca su Mestici, to jest mješavina raznih naroda i rasa. Te djevojke kad dođu, ne smije se odmah staviti u uobičajene etape ili razdoblja formacije: godinu dana kandidature pa potom novicijat. Treba im dulje vrijeme za njihov odgoj, da to mogu razumjeti i prihvatiti. Tu smo došli do onih struktura koje su njima nepojmljive. Njima se dopušta da se u njima samima stvari oblikuju a ne nameću im se rokovi i termini. Kod njih je sve elastično. Vrijeme, na primjer, struktura dnevnog reda i slično - to teško prihvaćaju. One bi se recimo ujutro kasnije dizale a navečer bi kasnije legle. One prihvate naše strukture, ali ih uvijek više košta nego nas Europljanke. Ili kod molitve na primjer - struktura jutarnje, podnevna i večernje molitve. One su u tome više elastične. Oni bi jednu noć probdjele u molitvi a potom dulje vrijeme ne bi molile. U njih je ta emotivna strana razvijenija.

__Katica Knezović:__ Kako se, dakle, to usklađuje? Prilagođivanju li se pravila družbe sestrama ili sestre pravilima družbe?

• **Majka Adelina:** Sestre se prilagođivanju pravilima družbe. Samo to treba odgojiti i treba naglasiti zašto je potrebna ta disciplina, red.

__Katica Knezović:__ Bi li se što dogodilo družbi ili pravilu kada bi se jednaput postupilo drukčije?

• **Majka Adelina:** Mislim da ne bi. Ipak mi poštujemo i taj njihov ritam i drukčiji način njihova života i molitve nego što je naš. To dopuštaju naše konstitucije. Svaka zemlja može upriličiti svoj način moljenja. Elastičnost koja je dopuštena. Potrebno je samo sačuvati bît.

__Katica Knezović:__ Kako ste vi zapravo dospjeli u misije?

• **Majka Adelina:** To je bio izravni poziv naše utemeljiteljice majke Marije Propetog Isusa Petković. Ne znam što je ona vidjela u meni ili otkrila. Bila sam mlada redovnica i ona me jedan dan pozvala kada je bila tu u Hrvatskoj i rekla: Majka vas treba. Dođite k nama u Italiju a zatim ćemo vidjeti, možda i u Ameriku. Za mene je to bilo jako teško. Težak udarac. Voljela sam svoju zemlju. Željela sam raditi za nju i nikada ni u snu nisam sanjala da bih negdje drugdje išla. Zato sam i izabrala družbu koja je izvorno hrvatska. Meni se bila pružila prilika da uđem u jednu talijansku družbu u Zadru. Ali ja sam htjela u jednu izvorno hrvatsku družbu da tako živim za svoj narod i sa svojim narodom. Božja providnost je imala druge putove. Utemeljiteljica me je usmjerila u Južnu Ameriku. Išla sam teška srca, ali sam se tamo privikla. Shvatila sam smisao toga života i zavolila ga. Kada sam mislila da se više i neću vratiti ovamo nego samo povremeno dolaziti, opet me Božja providnost i poslušnost dovela i vratila u moj dom. Taj povratak u dom je jedan lijep osjećaj. Potrebno je za to zahvaliti Bogu jer se kaže: Lijepo je svagdje poći ali opet doma doći. Sretna sam da mogu nešto pridonijeti i za moj narod i u mojem narodu.

__Katica Knezović:__ Sama majka Utemeljiteljica dobar je dio svoga života, dvanaest godina, provela u misijama prije nego je utemeljila središnju kuću u Rimu i prenijela upravu iz matične kuće iz Blata u Rim. Vi ste osobno poznavali majku utemeljiteljicu. Kakav ste dojam stekli o njoj? Kakav je to dojam poznavati utemeljitelja družbe kojoj pripadate i kakav Vi dojam imate o majci Utemeljiteljici, pogotovo što ste mogli vidjeti njezina djela i slušati o onom što je ona sama učinila.

• **Majka Adelina:** Ona je bila žena širokih vidika. Mislim da je to njezino dvanaestogodišnje iskus tvo proširilo njezine vidike. Ona je ostvarila svoju želju koju je imala od mladih dana. Čitala sam povijest naše družbe u Čileu. Tamo piše da je Marija Propetog Isusa imala od djetinjstva želju da dođe do obala Tihog oceana, do druge strane svijeta, kako se ona izražavala. Postavši redovnicom s programom Kćeri milosrđa, ta se njezina želja pojačala s ciljem: što više i što dalje širiti Kristovo ime i njegovu slavu. To je zapravo bila njezina nakana i s tom nakanom je slala i svoje sestre. Većina nas koje smo išle u prvoj, drugoj ili trećoj skupini, išle smo po posluhu. Neke je pitala bi li išle. Za nas je to bio posluh.

Želja poglavara ili potreba družbe, za nas je bio izraz Božje volje i potreba Crkve.

Katica Knezović: *Majka Utemeljiteljica je počela raditi u Blatu. Odmah je osnovala sirotište i počela se brinuti, kako ona kaže, za "sirotu i zapuštenu djecu", jer je takvih bilo dosta koji su bili ostavljeni i napušteni. Mnogi roditelji su otišli trbuhom za kruhom u Južnu Ameriku i zato je i slala sestre za njima tamo da mogu skrbiti o njima, ali i za domorodački narod. To sirotište i pomoć potrebnima uvijek je ostalo prisutno u družbi. Vi sada imate u Peruu jedan poseban dom. Recite nam nešto o tome.*

• **Majka Adelina:** To sirotište niklo je na pijesku. U okolini Lime uz Tihi ocean su ogromna pješčana brda. Na jednom brdu započelo je to sirotište. Dvije pripadnice svjetovnog instituta započele su sa skupinom od desetak djece. Nije im uspjelo i nisu mogle napredovati pa je biskup Lime potražio redovnice i našao našu družbu koja je prihvatila to sirotište. Danas je to oaza koja je puna zelenila, puna djece, puna života. Imamo dvije stotine zapuštene djece. Zapravo to su djeca koja su tu dovedena s ruba društva. Djeca bez roditelja, koju su njihovi roditelji napustili, djeca koja nose u sebi tu ranu da su ih roditelji zapustili. Tu naše sestre rade već tridesetak godina bez ikakve financijske pomoći, osim Božje providnosti.

Socijalna skrb na razini države je jako slaba. Čula sam da su državni domovi jako loše organizirani i s minimalnim uvjetima života. Redovnici i redovnice mole za pomoć. Mi stalno imamo pomoć iz Francuske. To je jedna institucija koja se zove, kada bi se prevelo, "Zemlja je za čovjeka". Oni godišnje daju određenu pomoć. Pomažu nam razna poduzeća iz Lime. Jedno poduzeće daje svaki dan kruh. Drugi dadu mlijeko, treći peru robu i tako pomažu. Stalno treba tražiti pomoć od dobročinitelja. To je ono što je majka Utemeljiteljica govorila da ljudima treba dati prigodu da čine dobro i potaknuti ih na to. Jedan dobročinitelj dođe od vremena do vremena i doveze pun kamion stvari, hrane, odjeće i svega što je potrebno za djecu. Nikad ne želi reći svoje ime. Djeca i sestre su mu dali ime sveti Josip. Čim se on pojavi, djeca viču: Došao je sveti Josip. Znaju da je to Božja providnost i da će dobiti darove.

Sestra u pastoralnom pohodu selu

Katica Knezović: *Sami ste rekli da su to djeca s traumom, djeca koju su roditelji ostavili. Koliko sestre uspiju u duhovnom smislu učiniti dobro i koliko su ti ljudi poslije zreli i zdravi da mogu osnivati svoje obitelji i živjeti pravim obiteljskim životom?*

• **Majka Adelina:** Nikada se ne postigne idealno ono što zamislimo i cilj koji sebi postavimo. Ali nastoji se te djevojčice pripraviti za život, da im se dade da mogu imati svoju obitelj. Mnoge od njih žele ono što nisu imale u svom djetinjstvu dati svojoj djeci. Ima jako lijepih i utješnih slučajeva. One dođu, neke stalno dolaze i smatraju da je to njihov dom. Taj dom je u Puonte Piedra (Kameni most) i zove se Gospa od milosrđa. Ne uspije se sto posto. Ima djevojčica koje nastave ići putem koji nije normalan, ali ih je manjina. Treba raditi, a uspjeh nije u našim rukama.

Katica Knezović: *Kako doživljavate misijsko poslanje Crkve? Koliko vidite opravdanost misija? Jesu li one potrebne, koliko su potrebne i gdje su zapravo danas prave misije? Pomalo se već gubi onaj osjećaj: to je zemljopisni pojam, negdje daleko. Koliko su zapravo te misije negdje daleko ili su one nešto drugo?*

• **Majka Adelina:** Smatram da uvijek postoji taj univerzalni poziv za misije. Ja sam sada srela jednoga našeg mladog redovnika koji je uvijek imao želju da ide u misije. I išao je u ta područja koja su najudaljenija od Lime. Znači da postoji ta želja u čovjeku da budemo otvoreni drugim narodima i da im pomognemo. Mislim da je veoma važno da ne sanjamo ići daleko, nego da su naše misije naše susjedstvo, naša obitelj. Mi danas živimo u svijetu, u Europi, gdje je čovjek veoma osamljen. Njemu je potrebna nježnost očeva. Mi smo u godini Boga Oca. Dobrota i nježnost očeva koju mi moramo davati, sijati oko nas. I mi bismo se kao redovnice morale više brinuti da zadovoljimo duhovnim i socijalnim potrebama, vremenitim potrebama našega naroda.

- Nastavak na 21 str. -

DRUGO IME ZA NJEZINU LJUBAV BIJAŠE BOG (2)

Priredila: Natalija Kivač

U spomen na pokojnu ANU s. Antony Joseph HABUŠ, Kćer križa (Donji Kraljevec - Haslemere) (1913-1997)

Posljednji je put bila u Hrvatskoj 1989. Trebala je doputovati 1991., no u posljednji je trenutak brzojavno javljeno da neće doći. Uzrok tome bijaše i potpuni poremećaj zračnog prometa sa Zagrebom, zbog neposrednih ratnih zbivanja. Potom je oboljela, te se veza obitelji s njom svodila samo na pisma, i to njezina vrlo kratka javljanja. Od 1995. do smrti 1997. ta javljanja su preuzele njezine susestre.

Budući da iz Indije s rodbinom nije bila u vezi, ono što je do danas ostalo u sjećanju gđe Marije Habuš (tete Maše) i gosp. Stanka bijaše samo iz pričanja tete Janice. Bilo je još više slika i pisama kod rodbine u Baranji, no tamo je nesretni rat sve uništio. U Belom Manastiru su naime živjeli brat i sestra tete Janice s kojom je ona bila osobito povezana.

U Donjem Kraljevcu živi njezin nećak sa suprugom. Oni su glavni izvor svih informacija. No, šteta što njezine priče nismo bilježili. U sjećanju nećakove supruge Marije ostalo je tek nekoliko dogodovština.

Ponajprije, ona ističe njezinu veliku ljubav prema obitelji. Koliko se samo veselila Magdalenju!

Prilikom njezina prvoga dolaska u Hrvatsku svjedočila je o svom radu u crkvi svog krštenja, sv. Marije Magdalene.

Središte njezina pričanja i svjedočenja, srž njezina odaziva, bijahu djeca, škola, crkva, ambulanta. Njezin dio naviještanja Radosne vijesti bijaše opismenjavanje i vjeronauk. Početke svog djelovanja u Indiji dijelila je i s Majkom Terezijom koja je otišla još dublje i životnije u pomoć gladnima, napuštenima i bolesnima osnovavši Misionarke ljubavi. Jednako tako, 17 godina bijaše pomoćnica i sakristanka ocu Gabriću.

S. Antony Joseph na bambusovom mostu

Tek nekoliko anegdota:

Prijelaz preko rijeke, nažalost zaboravljena imena, najviše ju je nasmijavao. Obale bijahu visoke, zemljane, gole, neobrasle. Kako su često padale jake kiše, pravi podvig bijaše prijeći je. A često je morala prijeko! Pri jednom povratku u misiju, poskliznula se i pala. Pokušao joj je pomoći mladić koji je upravljao čamcem (ostalo su naime bila djeca). Davao joj je ruku. No, on tanak i mršav, a ja jaka - i oboje su završili u rijeci. Nekako su se popeli. No, valjalo je onako mokroj i blatnoj doći do kuće. To je bio najsmješeniji dio priče! Pogledi djece i ljudi, kao da vide izvanzemaljca.

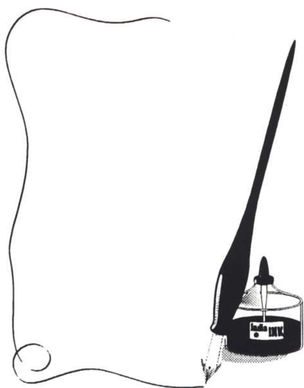
Kad je teško oboljela, otpremljena je na klinku u Calcutti, gdje su bili pacijenti iz mnogih krajeva svijeta. Jednog popodneva, sestra je obavijesti da ima posjet iz Hrvatske. Možete si misliti kako mi je bilo! Usred Indije! A ja i hrvatski jezik! Ono malo što sam znala, razgovarala sam s ocem Gabrićem, a dugo je kako je promijenio župu. Na vratima se pojavi naočit gospodin, visok, u bijeloj uniformi (bio je naime pomorac i, kako je kasnije saznala, kapetan nekoga prekooceanskog broda), s ogromnim buketom crvenih ruža i još pokojom sitnicom. Zatečen on, zatečena ona. On se naime iznenadio redovnici, a ona Hrvatu. Predstavio se. Veli on da to uvijek čini kad dođe u Calcuttu i zatekne svoje. Puno su pričali. Dolazio je svaki dan sve dok nisu isplovili. Čak mi se i hrvatski popravio, dodala je sa svojim tako dragim, karakterističnim osmijehom.

U priče je unosila dozu humora jer, odista, vazda bijaše vedra i nasmiješena!

Anegdota o zmijama bijaše od svega najzanimljivija. Jer, usred Međimurja bijaše životopisno i uzbudljivo slušati o zmijama! Pogotovo osobu koja je to pričala tako zanimljivo. Na upit što je ona u njihovoj kući radila, o čemu je vodila brigu, odgovarala je: O zmijama! Jer netko je morao i na zmije paziti. Nije nikad pričala da je kuhala, prala, šila... samo da je vodila brigu o zmijama! A opisi što sa zmijom, kako je ubiti - za naše su uši bile kao dio neke scene iz znanstvenofantastičnog filma.

No, najveći šok nama kontinentalcima bio je njezin recept za gašenje žeđi: slana topla voda!

Da, to bijaše naša teta Janica.
Zapravo, to je ona i sada!
I ostat će dok je nas, njezinih! ■

S. J. Campos, 19. ožujka 1999.

Poštovani uredniče i svi suradnici!

Znamo da se uskrsnuće našeg Spasitelja dogodilo poslije mukotrpnoga križnog puta i trodnevnog boravka u zagrljaju smrti. Nema drugog puta i načina da budemo jednom tamo gdje je on. Kako često želimo izbjeći početak, ali križ i Uskrs su tako usko povezani. Živjeti u nadi u uskrsnuće, snaga je za Put križa svakodnevnice. I tu je ona stvarna radost nas kršćana. "Da Isus nije uskrsnuo, sve bi ostalo bilo uzaludno." Radujmo se uvijek u Gospodinu. Srdačne pozdrave svima vama želi

s. M. Benedikta od Isusa, karmelićanka B.S.I.

N'gaoundere, 25. travnja 1999.

Poštovani vlč. Anto Burić i sestre Mirna i Fidelis!

Hvala vam za lijepo pismo-čestitku za Uskrs s kratkim i jezgrovitim mislima. Uvijek nam je potrebno ohrabrenje, uskrsno veselje i Isusova prisutnost.

Oprostite što vam se ranije nisam javila. Puno je toga bilo u ovih nekoliko mjeseci nakon Nove godine. Naime, u veljači sam, uz tajništvo i katehezu, imenovana i ekonomom Kolegija de Mazenod. Zovu me naprosto: Soeur Econome. Pa uz probleme koji postoje, mogu samo reći: Bože pomozi! A i čitatelje "Radosne vijesti" molim da kažu: Bože pomozi joj! I neka dodaju: Pošalji joj dobrih pomoćnika i pomoćnica.

Stalno slušam RadioPariz: bombardiranje gradova, pa Miloševićeve vile u Beogradu, pa televizije. I opet se obistinjuje ona Pavlova: "Što tko sije, to će i žeti! Eto ispunja se i tzv. kremensko proročanstvo! Samo da još ne bude i gorega! Nije se šaliti s Bogom. Molimo mir za sve, a napose za te jadne ljude na Kosovu! Molimo ozbiljno za mir, da ne dođe do III. svjetskog rata.

Kad čitam naše novine, koje mi stižu s više ili manje zakašnjenja, vidim da su ljudi kod nas nezadovoljni i nažalost jako nesložni. I ne mogu a da se ne sjetim one poslovice iz djetinjstva: Složna braća nove dvore grade, a nesložna i stare razgrađuju. Afrikanci su strpljiviji u podnošenju nepravdâ i tegoba nego mi, iako se ovdašnji standard prema našem razlikuje kao nebo od zemlje. Do velikih se stvari može samo slogom i zajedničkim malim žrtvama.

U korizmi smo nastojali djecu i mladež pripraviti na ispovijed. Kako sam već prije pisala, zlo prostitucije se jako širi, napose u velikim gradovima, a čula sam da se širi i homoseksualnost. Iskorištavaju se za to djeca koja žive na ulici, bez roditelja, odbačena ili odbjegla. Osim svega toga jedan protestantski pastor je u propovijedi u Velikom tjednu upozorio na još jedno veliko zlo, a to je odbacivanje i ubijanje djece odmah nakon rođenja. U dva mjeseca nađeno je na javnim smetlištima u N'gaoundereu, sedmero ubijene novorođenčadi. Trebalo bi otvoriti kakavtakav centar za odbačenu djecu, savjetovalište za djevojke i majke! I opet ponavljam: Bože pomozi!

Zato sam tako rado pročitala korizmenu poslanicu nadbiskupa Bozanića u kojoj nam, uz prekrasne postaje Križnog puta na Mariji Bistrici, govoreći o godini Boga Oca, daje srž Isusova poslanja. Isus, koji oko 170 puta u evanđeljima spominje Oca, živi i radi s Ocem i za Oca. "Iz mistične intimnosti s Ocem izvire sve njegovo djelovanje, sve odluke, želje i planovi. Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega!" Čitajući te retke, ne mogu a da ne mislim na našu pokojnu misionarku i provincijalku s. Rafaelu Vurnik koja nam je toliko govorila o "Očetu" za vrijeme novicijata. Te su mi pouke ostale svježe, kao da ih i sada slušam nakon tolikih godina. Eto tu je ključ za rješavanje svih naših problema. Bezgranično pouzdanje u Očevu dobrotu. A zatim sve činiti za sadašnju i vječnu sreću ljudi koji nas okružuju i cijeloga svijeta.

A zatim se preporučiti našoj Majci! Krunicu u ruke i moliti! Neka nas draga Gospa sačuva, ona koja je Najvjernija Odvjetnica Hrvatske, kao i cijeli Balkan i Afriku i sve ljude na svijetu.

Kod nas su od 21. travnja počele kiše. Dotada je bilo strašno vruće! Temperatura se dizala i do 37°C, a na sjeveru Kameruna su još uvijek strašne vrućine, napose u nizinama, gdje se temperatura popne i do 50°C. Sada kiše padaju skoro svaki dan pa ljudi počinju sijati kukuruz, kikiriki i ostalo.

Naše sestre iz Rima: s. Letizia i s. Carolina, bile su kod nas od 6. do 19. veljače. Mislim da je posjet lijepo prošao, iako je bila školska godina. Vidjele su i školu u kojoj radimo i učenike, te Montessori vrtić kod s. Adriane u župi Bamyanga.

Po svoj prilici dolazim na odmor na dva mjeseca: od 10. lipnja pa sve do Velike Gospe. No izgleda da neću moći doći u Sarajevo, jer se moram vratiti nakon 15. kolovoza radi pripreme početka školske godine te radi promjena u školi (direktora, a možda i drugih dužnosnika, pa treba malo pripraviti stvari).

Uz mnogo problema i bijede, Bog stalno djeluje u srcima ljudi, i to mi je najveća utjeha! Danas smo molili na župi za mnoga zvanja, a vlč. Karlo je bio sa sjemeništarcima na misi u 9 sati pa im je govorio o zvanjima, a pojedini mladići su govorili o svome zvanju i Božjem milosnom pozivu. Siromasi se odazivaju i sjemeništa i novicijati se pune.

Molite malo i za mene, jer na blagdan Majke dobroga savjeta, 26. travnja 1999., slavim 35. obljetnicu zavjeta, pa se također preporučujem čitateljima u molitve! Velik je to Božji dar, i što više odmičemo u životu, toga više postajemo svjesni. Šteta da mnogi mladići i djevojke iz Europe, ne žele čuti taj poziv, jer zahtijeva žrtve. A žrtve što ih Isus traži samo su malo trnja koje je prije probolo njegovo tijelo i već time mu otupilo oštricu.

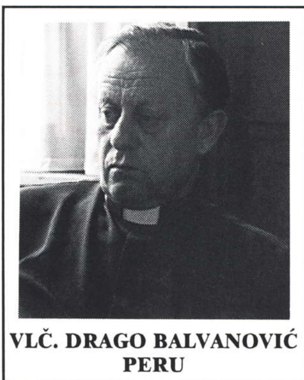
A sad Vama i sestrama te svim suradnicima i čitateljima želim:

SRETAN USKRS

I s radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja!

U Gospodinu odana

s. Mirjam Šurjan

VLČ. DRAGO BALVANOVIĆ PERU

JEDAN DRUGI PERU

PUTOPISNI ZAPIS MISIONARA DRAGE BALVANOVIĆA (XXXVII)

PRODAVAČI ILUZIJA

Ulični vračevi i njihovi poslovi

Medicina liječenja pomoću trava, zapisa, vračanja i mješavina vjerskih obreda s gatanjem vrlo je stara u Peruu. U toplim krajevima kao u Piuri, blizu Ekvadora, poznati su vračevi koji se reklamiraju kao najbolji u državi. U zonama Anda Cusca i Puna ponekad sebe nazivaju učitelji jer poznaju osnove liječenja, osobito pomoću halucinantnih biljaka.

U predjelima izoliranim od modernog načina života, a posebno u prašumi, vrlo je teško prihvatiti modernu medicinu. Ovdje vrač, travar i obični čovjek poučen u liječenju uradi više nego liječnik koji treba laboratorij i kompletnu apoteku.

I sama pojava tih narodnih ljekara ulijeva poštivanje ali i čuđenje. Iako je sunce pripeklo, oni su zaogrnuti ogrtačem (pončo). Duge kose, a još ponekad i brade, glave pokrivene velikim šeširom, tipičnim za kraj odakle dolaze, namirisani izvana rakijom a više puta i pripiti.

Započinju obred - mesada kombinirajući obrede starih Inka s kršćanskim simbolima, te cijeli krug izgleda kao jedan zastrašujući amfiteatar. Lubanja, svijeće, križevi, slike svetaca, ali i poznatih ljudi. Sve je to izmiješano, nabacano, ali djeluje na posjetioca.

Postoje njihovi kiosci na sve strane, čak i u centru Lime. Ponekad su to samo "savjetovališta" gdje ponajviše uslužuju ljude iz provincije. Šamani, travari, "curanderi", parapsiholozi, estoterici, astrolozi... - kako se već nazivaju i kako si prave reklamu. Imena su različita, ali svi se ističu s natpisima i porukama da liječe, smiruju um, duši daju oduška, odgone zlo i nesreću, rješavaju probleme u braku i ljubavi. Obećavaju povratiti zaljubljenog u roku od 24 sata, uništiti nesreću i popraviti sreću, vratiti sreću i doprinijeti uspjehu u trgovini, a to je ovdje vrlo važno jer svatko trguje.

Ta se aktivnost pretvorila u mogućnost lake zarade, a sve na lakovjernosti ljudi a u vjeri u magijsku, čarobno religioznu mogućnost rješavanja svih problema.

Kako bi se to ostvarilo, započinju ceremonije, daju piti pića napravljena od trava a više puta su to samo čajevi koji su u svagdašnjoj upotrebi.

Šamani više puta padaju u trans kako bi navodno učinili nutarnje očišćenje. Kako znaju da je ovdje svijet vjernički, to naglašavaju da se bez vjere ne može učiniti ništa. Radi toga miješaju zazive na jeziku kečua, aymara i španjolskom. Sve ne traje više od 5 minuta. Čovjek - vrač ponajviše je muško, polijeva se rakijom a i zalijeva grlo. Nakon toga iz usta izbacuje rakiju kao znak obilne kiše koja će sada sići na pacijenta.

Ozdravljenje ovisi "o dobrovoljnom prilogu", ističe pomoćnik vrača, i tako lakovjerni nasjedaju.

U Bosni su hodže pravili zapise i poslije turskog doba. Puk je u nevolji išao i k njima. Kažu tako da su i naši svećenici u Bosni ponekad isto radili kako bi odvratili svijet od njih. Pričao mi je pokojni svećenik Petar Pajić da su zapisivali na papirić "Aleluja, Hosana, Amen itd." Nakon toga jedna žena zapita hoće li pomoći a - što bi drugo odgovorili nego da hoće pomoći.

Hodajući tako po Limi nailazimo na "brata Marca Crisa". On za sebe kaže: "Zovu me brat jer sam pripadao mnogim bratovštinama. Ja sam vrač već 25 godina. Liječim ponajviše od nepoznatih bolesti." Malo dalje: Veliki učitelj Natalio Perez koji poznaje sedam tajni koje liječe sve nesretne ljubavi. Tajne je naslijedio od nekog starog Ciganina.

Kada sam već kod Roma, ima ih i ovdje. Tamo godine 1925. pisao je jedan naš iseljenik svojima u Hrvatsku: "Došli su ovdje za nama i Cigani (Romi)." Ovdje su nastanjeni u dijelu Lime koji se zove La Victoria. Danas su ugledni ljudi, bave se trgovinom, a jedna manja grupa gatanjem, te ih se može sresti na trgovima Lime. Žene se prepoznaju po dugačkim haljinama, ali i po psovkama koje upućuju prolaznicima. Psovke su na našem jeziku te se tako odaju odakle su.

Malo dalje se nalazi "konzultorij" magistra Antonia. To je zapravo sklepani kiosk. Taj stručnjak uništava nabace, vradžbine koje vam drugi urade. Ta ozdravljenja čini pomoću životinja: zamorčića, crne kokoši i šarenog papagaja.

U blizini drugi "nazoviliječnici" u svojim malim trgovinama prodaju mirisne kreme, ulja, magičnu prašinu koja liječi jetru, srce i živce i sve što ni zamisliti ne možete. Ima tu proizvoda koji odnose zavist (trebali bi svi to kupiti), ali najviše su naglašivani proizvodi koji potiču ljubav i vraćaju izgubljenu ljubav.

Privlači nam pozornost natpis: "SREĐUJEM SVE ŠTO JE NESREĐENO." Drugim riječima: prodaju svašta, sam Bog zna zašto je dopustio da se ovako na lak način vara svijet.

Cajamarca, Porcon - tri brata

Čujemo riječi kao: "Ovdje te boli, pregledaj tvoje bubrege, imaš upalu..." "Dat ću ti nešto što nisam dosada dao nikome i odmori se nakon toga, ali moraš doći drugi put..." Razumije se, tada opet treba platiti...

"Veliki učitelj - gran maestro" čita nakon pjevušenja iz karata. Savjet je besplatan ali prognoza se plaća. Kakva igra riječi.

Nakon toga malog iskustva u dodiru s ovim šarlatanima, vračima i ilusionistima ili kako ih želite vi sami zvati, to su zaista "pravi prodavači iluzija i neispunjenih želja". S lakoćom rječitosti, sposobni su zavesti i uzeti novac na brzinu samo onima koji ih žele slušati i slijediti.

Lima, 1999.

PRIJATELJI HKR-a ŠKOLUJU BUDUĆE SVEĆENIKE U KAMERUNU

VIČ. KARLO PRPIĆ KAMERUN

19. ožujka 1999.

Oče Anto, iako smo još u svetim korizmenim danima - pošiljku Misijske centrale od 7.160 FF koja je u redu stigla možemo smatrati i nekom vrstom uskrsne čestitke. Iako taj preveliki blagdan neusporedivo nadmašuje svaku materijalnu stvarnost, hvala! Koliki će, pomišljam, ovih dana po navici izgovoriti i nebrojeno puta to kratko ali sadržajem prepuno "SRETAN USKRS" - bez ozbiljnijeg poniranja u bit, sadržaj i smisao toga nadnaravnog događaja Kristova uskrsnuća kojim su vremena i vječnost jednom zauvijek nerazdvojivo zagrljeni. Sažetak je to i ostvarenje svih obećanja i svake nade!

Mi ovdje "taljigamo". To je vrijeme bez velikih izvanjskih događaja - vrijeme trajanja u sivilu svakodnevnih dužnosti - od jutra do sutra. Vrijeme vjernosti u monotoniji. Ona prva riječ "vjernost" je važnija od one druge... treba izdržati, svatko na svome položaju. Mi još ne možemo sa sveticom izgovoriti: "Došlo je vrijeme, Gospodine Bože, da se vidimo!" Ali će i to doći, Uskrsnuli nam upravo to obećava.

Vama i sestrama u Misijskoj centrali, čitateljima Radosne vijesti te svim našim dobročiniteljima molimo obilje mira i blagoslova o Uskrsu 1999.

Karlo Prpić

Prijatelji HKR-a skupili preko 30.000 kuna za sjemenište u Kamerunu (Afrika)

Svibanjske uplate Prijatelja HKR-a za akciju kojom pomažemo školovanje sjemeništaraca u Kamerunu (Afrika), nešto su skromnije nego u prethodnim mjesecima. Vjerujemo da to nije posljedica nezainteresiranosti Prijatelja HKR-a za pomoć, nego da je i to odraz ekonomskog stanja u kojem se nalazimo. Vjerujemo da će lipanj biti bolji.

Ipak uz uplatu iz svibnja koja je iznosila **1.625,00 kuna** ova akcija u devet mjeseci svoga djelovanja uspjela je prikupiti ukupno **33.701,00 kunu**. Zahvaljujemo svim prijateljima HKR-a koji su se priključili ovoj akciji, kao i svima koji su se putem *Radosne vijesti* priključili sustavu *Prijatelja HKR-a.*

Prijatelji pomažu uzdržavanju *Hrvatskoga katoličkog radija, a* povremeno sudjeluju u akcijama poput ove, kojom nastojimo dati svoj doprinos misijama.

Svi koji imaju mogućnost pomoći opstanku i razvoju *Hrvatskoga katoličkog radija* pristupite krugu *Prijatelja HKR-a.* To možete učiniti ili tako što ćete nazvati na tel. **01/460-99-99** ili poslati svoje podatke na adresu:

Hrvatski katolički radio
Voćarska 106
10000 Zagreb

Jerko Šišić
voditelj sustava Prijatelji HKR-a

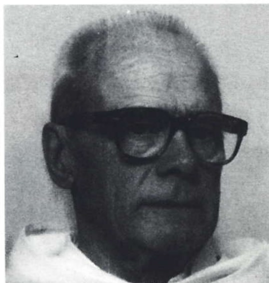

Vlč. Karlo Prpić sa svojim bogoslovima 1998.

Popis Prijatelja HKR-a koji su pristupili misijskoj akciji Prijatelja HKR-a svibanj 1999.

Ana Bilas, Nikola Mihovlić, Jelosavka Senj, Marija Matijević, Paško Čibarić, Zdenka Gusić, Stjepan Šincak, Antonio Zrilić, Tomislav Parlov, Zorica Čengić, Marica Zorko, Gordana Tomljanović, Branka Maher, Gabrijel Tomašković, Marija Maltarić, Zora Dolar, Ivana Antolčić, Branko Topić, Ivana Antolčić, Dinka Sukalac, Ivanka Volarić, Ruža Stepinac,

Dubravka Bajan – Međimurec, Zorka Trputac, Damir Šoštarić, Vinka Šurjak, Vlado Sinković,

Ivka Bahat, Terezija Jurković, Ivica Čabraja, Mirjana Zemljak, Katarina Špernjak, Viktorija Brezinšćak, Nevena Letinić, Berislava Mrak, Kolumbina Benčević, Josip Škrtić, Gracijela Miletić, Anica Briški, Ljubica Štrakelj, Stane Šimunović, Marija Turk, Marija Janković, Ana Bilas.

FR. DRAGO KOLIMBATOVIĆ OP

Iz torbe pučkoga misionara

MOJE PRIJATELJEVANJE S NAZOVIATEISTIMA

Već od prvih dana moga svećeničkog djelovanja u Zagrebu uspostavio sam prisno prijateljstvo s našim župljaninom Vilijem Koprivnjakom. Bio je to jedan od onih tipičnih vjernika komunističkog razdoblja koji gotovo nikada nisu dolazili u crkvu, a ipak su u Boga vjerovali i, što mi se čini naročito važnim, uvijek su bili spremni pomoći Crkvi i njenim službenicima, bilo svećenicima, bilo časnim sestrama. Moj prvi susret s Vilijem odigrao se - začudo - baš u crkvi, i to neposredno poslije svete mise za njegovu pokojnu majku. Iz činjenice da me je nastojao uvesti u krug svojih odličnijih prijatelja zaključujem da je bio ponosan našim prijateljevanjem. Naročito mu je bilo stalo da me što prije upozna s dr. Đurom Rabićem. I kad danas razmišljam o tom njegovu forsiranju mog poznanstva s Đurom, ne mogu se oteti dojmu da je predosjećao kako će mu moje prijateljstvo uskoro biti od životne važne potrebe...

Jednog dogovorenog poslijepodneva Vili i ja popeli smo se na drugi kat zgrade u kojoj je Đuro stanovao, negdje na početku Vlaške ulice. Ali prije nego je pozvonio, znajući kako sam grlat, Vili me upozori da kod Đure ne budem odviše bučan, jer da točno iznad njega, na trećem katu, stanuje Perišin.

"A tko je taj Perišin?" zapitam.

"Toga ti tvoga, Dragec, zar zbilja ne znaš tko je Perišin?"

"Iskreno ti kažem - ne znam!" i stavim ruku na prsa u znak zakletve. Vili mi ništa nije odgovorio, nego pozvoni, a kad se na vratima pojavio otmjeni gospodin šezdesetih godina, Vili će mu: "Đuro, vodim ti čovjeka koji ne zna tko je Perišin!"

"Upravo takvoga ja volim!" odgovori Đuro, i to je bilo dovoljno da među nama bude uspostavljeno istinsko prijateljstvo. Očito, zazirao je od svega što i miriše na politiku...

Perišin je u ono vrijeme bio zagrebački gradonačelnik. Ne znati za Perišina značilo je - ili biti nekulturan, ili skroz apolitičan; a ja sam očito bio ovo drugo, jer kad mi je unutar našeg reda bila povjerena jedna odgovorna služba i kad sam se po dužnosti morao često kretati u kulturnim krugovima u kojima se je pretpostavljala barem osrednja informiranost na svim područjima, svjestan svoje apolitičnsoti, zadužio sam svog o. Augustina Pavlovića da me svako jutro upozna s najnovijim zbivanjima kod nas i po svijetu, i to u najkraćim crtama. O. Augustin je to najsavjesnije vršio, kao, uostalom, i sve što god mu se povjerilo. I zahvaljujući njemu, slovio sam čak kao vrstan političar. Ali to je trajalo koliko i moja služba...

Moje prijateljstvo s Đurom - nažalost - također je bilo kratkoga vijeka. Nakon nekoliko godina bio sam premješten u Klopče kraj Zenice. Jednoga dana dobijem poziv iz zeničke pošte za razgovor sa Zagrebom. Slutio sam da se ne radi o dobru. I nisam se prevario. Mira, Đurina žena, sva zaplakana, javlja mi da je Đuro u bolnici, da ima karcinom koji je već metastazirao i da su mu dani života odbrojani - još najviše četrdeset do pedeset dana. Moli me i zaklinje da dođem i da učinim nešto kako bi što smirenije dočekao svoj svršetak. Koliko je njoj poznato Đuro se nije ispovjedio ni prigodom njihova vjenčanja. Naravno, morat ću biti taktičan, jer on ne zna kakvo je stvarno njegovo zdravstveno stanje, da mu nema dugog vijeka...

"Mira, ja ću - ako Bog da - u srijedu oko šesnaest sati biti u bolnici, a ti dođi sat kasnije da se sve troje nađemo zajedno. Dotle moli Boga da moj pohod uspije..."

Kakvog li iznenađenja kad sam se u srijedu poslije podne pojavio na vratima sobe u kojoj je bio smješten samo Đuro.

"Jesi li to ti, Dragec?!"

"A tko bi drugi mogao biti! Poslovno sam došao u Zagreb i kud normalnije nego da te posjetim kad znam da si bolestan..."

"Bolestan?! Dragec, moji su dani odbrojani, ali Mira to ne zna." "Kažeš 'odbrojani', a zar nisu odbrojani svim ljudima?!" "Ali ja sam liječnik i dobro znam što znači metastaza karcinoma." "Đuro moj" - na to ću mu ja s puno topline - "ako je to tako, a vjerujem kad ti kažeš, ne čini li ti se da je ovo trenutak kad se realno moraš postaviti vis-â-vis te stvarnosti. Ja te, istina, nisam poznavao kao praktičnog vjernika, ali ni kao ateista; u vjerskom pogledu bio si se zanemario. Ali ako Bog doista postoji, a to nisi nijekao, zar ne bi bilo razborito s tvoje strane da sada, pred njim, i to lojalno priznaš sve što ti kroz život nije valjalo i da smireno dočekaš trenutak pred kojim bi se ionako morao naći jednog dana - prije ili kasnije?!"

"Dragec, pa ja sam s time računao!"

Krenuli smo od prve Božje zapovijedi, a nismo isključili ni onu najvažniju - ljubav prema Bogu i bližnjemu. Riječju: pomogao sam mu učiniti sveopću, životnu ispovijed...

Kad sam izgovorio i posljednju riječ odrješenja, udario je u grčevit plač; stao me tako snažno grliti da su mi se rebra savijala; ta bio je ljudeskara prema meni. Ali i ja sam bio ganut i plakao zajedno s njime...

Pokušajte se uživjeti u osjećaje njegove Mire kad je, čuvši njegov plač, otvorila vrata i ugledala nas u zagrljaju...

Doista nisu prošla ni dva mjeseca, a ja sam pratio Đurino mrtvo tijelo na posljednji počinak. Kad su se svi razišli, Mira će mi, skidajući s ruke svoj vjenčani prsten: "Ovo ti je dar s moje strane." Zatim izvadi iz džepa dva prstena: "A ovo ti daruje Đuro, svoj i majčin prsten. Sa svima trima učini što god te je volja. Ali Đuro me je također obvezao da ti omogućim putovanje u Svetu Zemlju na naš trošak."

"S prstenjem neće biti problema; uložit ću ih u gradnju naše crkve u Klopču, ali s putovanjem u Svetu Zemlju ići će teže, jer sam ja župnik i ne mogu svoju župu ostaviti samu punih osam dana. Uz to o svakom našem putovanju u inozemstvo odlučuje naš o. provincijal! Dakle s njime moraš riješiti taj problem." "Bez brige budi, ali unaprijed znaj da ti neću dati mira dokle god ne ispunim posljednju želju svoga Đure!"

Prošlo je skoro deset godina od toga našeg razgovora. U međuvremenu više smo se puta i čuli i vidjeli. Pratila je svaki moj premještaj. Ali kad je 1988. godine došlo do moga premještaja iz Gruža, gdje sam bio župnikom, u Dubrovnik, za učitelja novaka, već nakon nekoliko dana Mira me nazove iz Zagreba: "Sada više nisi župnik! Nema više zapreke za putovanje u Svetu Zemlju..."

"Ali ti si zaboravila da je potrebna i privola mog o. provincijala!"

"Za to ćemo lako!" Prekine razgovor i za četvrt sata nazove me iz Zagreba moj o. provincijal Marinko Zadro: "Lijepo si uštimao putovanje u Svetu Zemlju!" "Ako je tako, ja ga se odričem!" "Šalim se... Budi u kontaktu s gospođom Mirom, a ja ću se pobrinuti za tvoju zamjenu u vrijeme tvoje odsutnosti iz Dubrovnika."

Putovanje u Svetu Zemlju bilo je ostvareno. Mislio sam - prvi i posljednji put. Ali "čovjek snuje, a Bog određuje"! Moje drugo putovanje u Svetu Zemlju ostvarilo se također zahvaljujući jednom pokojniku. Ali o tome napose...

U Rijeci, 26. kolovoza 1998.

PREVEO:
SINIŠA TURINA, prof.

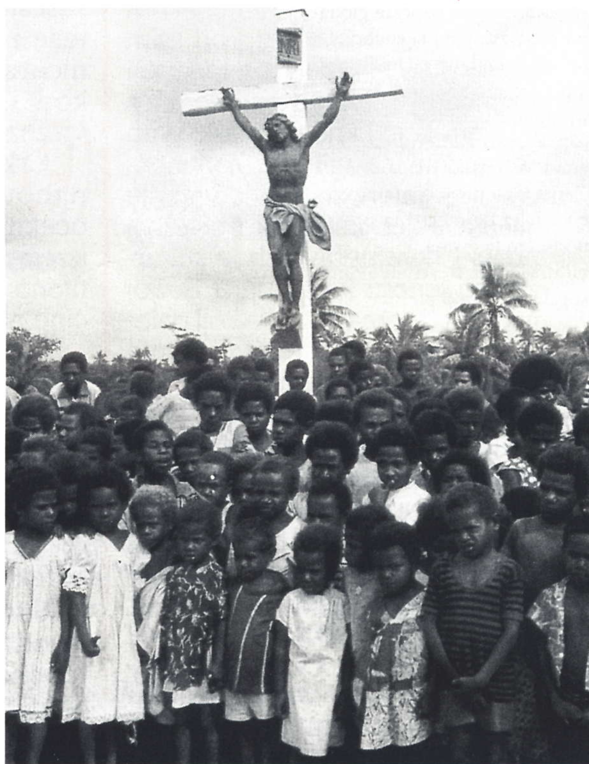
Instrumentum laboris sljedeće sinode

Isus Krist: put, istina, život za narode Oceanije

Zemljopisni položaj petog kontinenta mogao bi se usporediti s raspršenim zrncima prašine. Bezbroj otoka neopisive raznolikosti nešto je najbizarnije što je misija mogla naći na svom putu.

Nimalo laka zadaća očekuje sljedeću Sinodu Oceanije, ako zbog ničeg drugog, a ono zbog bezbroj otoka i otočića koji su poput zrnaca prašine raspršena po beskrajnom Oceanu (na ukupno 8.508.769 km^2). Oceanija ima oko 30 milijuna stanovnika (3 milijuna po km^2) koji pripadaju raznim plemenima, govore različitim jezicima i njeguju različite običaje. Riječ je o svijetu koji radi pojednostavnjenja dijelimo na kontinentalni (Australija i Novi Zeland) i otočni (Melanezija, Mikronezija, Polinezija). Po svojoj raznolikosti Oceanija je nešto najbizarnije što je misija mogla naći na svom putu. Prvi pokušaji dolaska misionara na otoke Južnih mora zabilježeni su u prvoj polovici 18. stoljeća. Učinili su ga peruanski franjevci. No, tek od 19. stoljeća prvi značajniji prodor izvršile su kongregacije misionara u kojima su se osobito istakli misionari Presvetih Srdaca, maristi te misionari PIME.

Osobitu slavu su među misionarima Oceanije stekli: blaženi Diego Luis iz San Vitoresa, svećenik isusovac ubijen 1672. na Marijanskim otocima zbog toga što je krstio kćer jednog poglavice; blaženi Damiano Veuster koji je proveo čitav svoj život među gubavcima na otoku Molokai, gdje je i sam obolio i umro od te teške bolesti 15. travnja 1889.; Pietro Chanel koji se nastanio u Wallisu i Fortuni s drugim maristima i tamo umro mučeničkom smrću 28. travnja 1841., kanoniziran je 1954.; otac Giovanni Mazzucconi, PIME, ubijen na otočićima Reu u zaljevu Guazup u Woodlarku, kojeg je blaženim proglasio Ivan Pavao II. 13. siječnja 1983.; keteheta Peter To Rot, iz plemena Tolai u Papui Novoj Gvineji, kojeg su ubili japanski osvajači smrtonosnom injekcijom 7. srpnja 1945. u 33. godini života. I njega je proglasio blaženim Ivan Pavao II.

Kršćani Republike Vanuatu

Godine 1966. uspostavljena je crkvena hijerarhija koja je danas uređena kao federacija unutar Biskupskih konferencija kontinentalne i otočne Oceanije (FCBCO). 13% Australaca i većina stanovnika otočne Australije očituju se kao katolici. Oceanija danas ima oko 8 milijuna katolika koji su raspoređeni u osamdesetak dijeceza i oko 2.500 župa. Godine 1990. u Oceaniji je djelovalo 2.790 svećenika.

Susret s kulturama

Možda se niti jedna sinoda do sada nije suočila s tako teško razrješivim stanjem kao što je to slučaj s ovom oceanijskom. U Oceaniji su naime obuhvaćeni domorodački narodi kao i brojni doseljenici; bogate industrijske zemlje kao što su Australija i Novi Zeland i izrazito siromašne zemlje kao što su to četrdeset otoka od kojih se sastoji Republika Vanuatu; aboridžinske kulture i kulture izložene promjenama; kulturne skupine oduvijek pritisnute izolacijom i one koje su otvorene svakom novom iskustvu. Neovisno o tome kakvo im je podrijetlo, svima - a poglavito onima koji su tu po pozivu - sinoda nudi trostruku misiju: hoditi s Kristom, naviještati Kristovu istinu, svjedočiti Kristov život.

Već iz prvih rečenica može se jasno nazrijeti kako evangelizacija nailazi na pripremljeno tlo tamo gdje prevladava zapadnjačka kultura s utemeljenim obrazovnim ustanovama, djelatnim sredstvima komunikacije i živim tradicijama, ali za sve, bez razlike, postavlja se obveza naviještanja Evanđelja i onim plemenskim skupinama do kojih nije lako stići, ili onim slojevima mladeži na kojima će ostati budućnost njihovih naroda.

Evanđelje se ne nameće postojećim kulturama već ih nastoji mijenjati, preuzimajući ulogu kohezijskog elementa gdje god se pojave sukobi interesa. Takvi su sukobi osobito nazočni u Australiji

i Novom Zelandu, tamo gdje još uvijek postoje manjine Aboridžina i Maora kojima se osporavaju prava koja im pripadaju.

Na putu evangelizacije stoje dvije glavne prepreke: zapreka domorodačkih kultura vjernih svom moralu i običajima kao što su: poligamija, kupovanje nevjeste, magija, vjerovanje u duhove, plemenska neprijateljstva, obveza krvne osvete, a sve te pojave utječu i na kršćanske zajednice; i druga, tipično zapadnjač- ka zapreka koja se očituje kao težnja prema individualizmu, nesputanoj konkurenciji, sekularizmu i kritici. Postoji pravac koji otvara putove evangelizaciji, a to je proces inkulturacije zahvaljujući kojem se Evanđelje obogaćuje jezicima, gestama i umjetničkim izrazima koji običnom puku približavaju riječ Božju. U svakom slučaju, prijevodi Biblije na postojeće žive jezike bili su od velike pomoći u procesu evangelizacije.

Svijet u vrenju

Ovdje, kao i drugdje, fenomen urbanizacije i seobe poprima akutne a ponegdje i štetne razmjere. Razlozi seobe uglavnom su želja za blagostanjem, a da bi se ono ostvarilo, ne preže se ni pred kojim zakonitim ili nezakonitim sredstvom kao što su kriminalna djela na štetu bolje stojećih manjina europskog ili indijskog podrijetla koje na sebi nose teret odgovornosti za izvršenu kolonizaciju i bezbrojne nepravde koje je ona donijela, kao što su primjerice otimanje zemlje koja je bila vjekovno vlasništvo domorodaca ili prinudno razdvajanje obitelji. Neće biti pravog razvoja sve dok se ne provede povrat imovine i dok ne dođe do istinske pomirbe duhova.

Pored ovog stanja latentnog sukoba nedavno se pojavio ništa manje opasan problem imigracije naroda iz Istočne Europe i Azije u zemlje kao što su Australija, s jasno izraženim tendencijama podjele i porasta rasizma. Biskupi Australije pozvali su vladu da doseljenicima pomogne kako bi našli pristojan smještaj umjesto da ih ostavlja u očaju bespomoćnosti.

Kršćanska vjera i svjedočanstvo

Crkve u Oceaniji, iako svoje početke zahvaljuju ovom ili onom misionaru, ne identificiraju se nikakvom europskom ili američkom etiketom, jer nastale su pod istim križem Isusa Krista. Zbog toga se i raspoznaju pod zajedničkim obličjem koje kane proglasiti svim plemenima na njihovu kontinentu, kroz katehezu i svjedočenje djelima. Riječ je dakako o teškoj zadaći Crkve upravo zbog kulturne raslojenosti koja priječi Božjoj riječi put do srca čovjeka koji daleko od Evanđelja traži rješenja svojih tjeskoba. Reklo bi se da, kako se povećava duhovna glad, sve je veća i udaljenost od sakramentalne prakse. Crkvi se nameće nov način pristupa društvu kroz dostupniju i teološki motiviraniju katehezu preko moralno besprijekorno ispravnih ljudi.

Jedan od pogodnijih područja za dijalog s vjerom svakako je katolička škola koja u svakom pogledu predstavlja izdanak kršćanske zajednice. U Oceaniji je naime nezamisliv bilo kakav kršćanski realitet bez katoličke škole koja ga omogućuje.

Katolička kultura nesumnjivo ima veliko značenje, kako za život zajednice, tako i za poticanje međureligijskog dijaloga s mnogim vjerama koje bujaju posvuda u Oceaniji i ponegdje, kao primjerice u Papui Novoj Gvineji poprimaju obličje akutne konkurencije, sve do stvaranja religioznih skupina, paralelno s Crkvom ili izvan nje. U mnogim je katolicima vrlo jak poriv da takvim pokretima daju ime.

Od prioriteta koji s postavlja pred sljedeću sinodu svakako su pitanja ljudskih prava i prikrivenog siromaštva. No, iznad svega, svim ljudima Oceanije treba omogućiti susret s Kristom u intimnosti vlastita duha, sakramenata, obitelji i zvanja.

SUSRET MISIONARA

I ove godine će jedan broj naših aktivnih misionarki i misionara doći u domovinu. U vrijeme boravka posjetit će svoju rodbinu, subraću svećenike, susestre, pohoditi dobročinitelje i zahvaliti im za darove i molitve, okrijepiti tijelo i dušu kod liječnika i u duhovnim vježbama.

Crkva u Hrvata veseli se njihovom dolasku. Radosna očekuje taj susret u kojem želi izreći svoj HVALA za sve što u njeno ime i u ime opće Crkve čine na proširenju Evanđelja.

Kao i dosadašnjih godina tako će i ove godine organizirati

SUSRET AKTIVNIH MISIONARA.

Susret će se održati u Sarajevu od 24. do 27. kolovoza u Katoličkoj bogosloviji, ulica J. Stadlera br. 5. Dolazak sudionika susreta očekuje se 24. do 16,30 sati. U 18 sati predviđeno je svečano misno slavlje u sarajevskoj katedrali uz sudjelovanje puka.

Svoj dolazak prijavite na:
Mr. Tomo Knežević
Josipa Stadlera 5
BiH - 71000 SARAJEVO
TEL. I FAX:
0387 71 441 - 917.

Sve vas pozdravljam i rado očekujem u ime misijskih djelatnika PMD-a Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Do skorog viđenja u domovini želim vam svako dobro i neka vas prati Božji blagoslov u vašem plemenitom misijskom djelovanju

biskup Slobodan Štambuk, nacionalni direktor PMD

DOBRO MI DOŠEL PRIJATEL (9)

Tekst i slike: Anto Burić

Novopečeni Beninci

UZELI SU NAM MJERU

Prošli mjesec uvjerio sam se na vlastitoj koži kako čovjek može sam sebi stvoriti problem. Eto tako sam ja sam sebe uvalio u sos iz kojega se trebam izvući. Naime, u prošlom broju Radosne vijesti napisao sam: "U Beninu sam upoznao i susreo jako puno divnih ljudi." Reći će netko, pa u čemu je problem. Problem je u tome što sam zbilja upoznao puno divnih ljudi a pisao sam samo o mome velikom prijatelju, o MALOM LOPOVU. Trebao bih napisati i upoznati vas i s ostalima. Hoće li to biti moguće, vidjet ćemo. Ovaj puta htio bih nekoliko riječi reći o jednom drugom jednako velikom prijatelju. Ne samo mome. On je prijatelj i tamošnjeg župnika velečasnog Tonija, a našim dolaskom postao je prijatelj i svakoga od nas. Svi smo bili kod njega u njegovoj skromnoj kolibici, svi smo razgovarali s njim. Svaki od nas ima fotografiju s njim. Taj naš veliki prijatelj je SEOSKI VRAČ. Znam da će neki reći: "Velečasni, nemojte nam prodavati maglu. Kako može poganski vrač biti prijatelj svećeniku? Kako se može sprijateljiti s biskupom?" Može, može. Vidjet ćete po slikama da je istina. I saznat ćete i još nešto što zvuči još nevjerojatnije. Ali o tome kasnije. Idemo nekim redom. Prvo, kako je došlo do toga da se upoznamo?

Dio tržnice u Adjarra

U program koji nam je priredio velečasni Toni uvrstio je i obilazak sjedišta župe, mjesta Adjarra. Nismo znali ništa do samog jutra kada ćemo poći. Dan-dva prije toga primijetili smo da se događa nešto neobično. Između ostalog, jednu večer došle su dvije žene u župni ured, a župnik nas je poslagao u red ispred njih. Mislili smo, slijedi

nekakv pregled. Jedna od njih držala je u ruci izlizani krojački platneni metar a druga olovku i list zgužvanog papira. Bile su obučene u lijepu i skladnu možemo reći narodnu nošnju i lijepo počešljane. Djelovale su vrlo autoritativno. Posebno ona koja je držala olovku. Valjda zbog toga što je imala naočale. Župnik je stajao pored njih s fiškalskim podsmijehom na jednoj strani lica. Promatrao je naše reakcije, vjerojatno zadovoljan zbog još jednog u nizu iznenađenja koja nam je pripremio. Kada bi koji od nas pristupio, razumije se ne pitajući ništa jer smo imali puno povjerenje u župnika, župnik bi onoj ženi s olovkom i naočalama rekao nešto što je zvučalo kao naše ime što bi ona zapisala. Tada bi ona druga žena koja je imala metar u ruci svakome od nas izmjerila dužinu ruke od ramena do šake i visinu od pojasa do zemlje. Nije mjerila ništa drugo, što će se poslije pokazati kao velika pogreška. Ta žena koja je imala metar na nekom nerazumljivom jeziku izdiktirala bi te dvije dužine svojoj kolegici s olovkom, a ona bi to zapisala. Žene su otišle, a za sve nas je ostala tajna zbog čega je sve to bilo. Iz pristojnosti nismo ništa pitali, a župnik bi, kada je primijetio da će naša znatiželja proključati i slijediti pitanje, skrenuo razgovor na nešto drugo. Ogovor smo dobili sutra ujutro.

KRIVI SU PEČENI PILIĆI

Poslije mise, kada smo pošli na zajednički doručak, u blagovaonici su nas dočekale one dvije žene koje su nam sinoć uzimale mjeru. Bilo mi je interesantno da su nam svima zapamtile imena. I to od prve. Po hijerarhijskom redu prvo su pristupile biskupu Culeju i poklonile mu muško beninsko narodno odijelo sašiveno od šarene tkanine u njihovu stilu. Poslije toga pristupile su k damama koje su bile u našoj grupi i njima poklonile prekrasne

Ženske narodne nošnje

ženske haljine u stilu kako se odijevaju bogate žene u Beninu. Prema obećanju koje su dale putnice za Benin, jedna od tih haljina trebala bi doći u muzej Misijske centrale. Nakon dama slijedilo smo mi obična raja. Nitko nije sjeo za stol. Svi smo se povukli u sobe da vidimo i probamo poklon. Poslije nekoliko minuta počeli smo se pojavljivati na dvorištu šareni

Putnik u pidžami

kao gušteri. Svaki je imao drugu boju i drugi desen odijela. Odjednom smo svi postali Beninci, barem po odijelu. Oprostite, nismo svi.

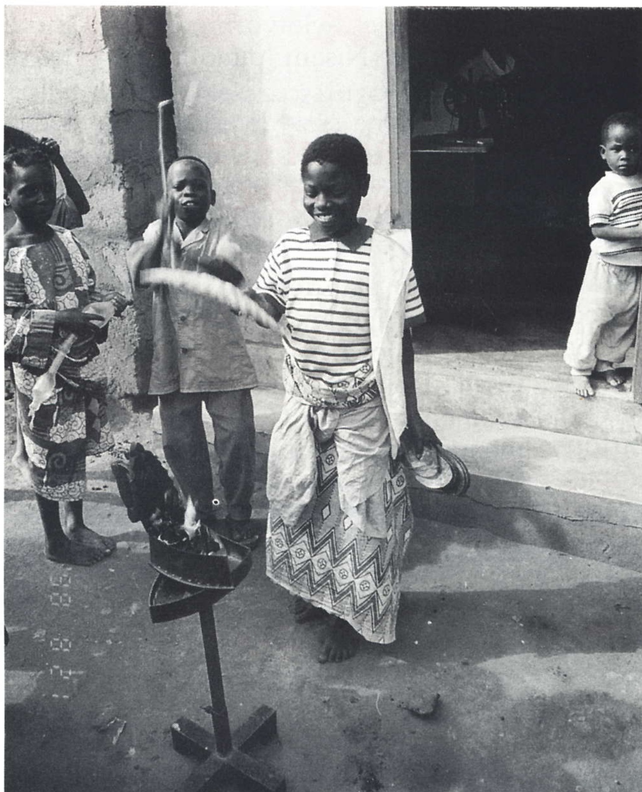
MIMO BOŽJEG KALUPA

Nekoliko redaka gore napisao sam da su one dvije žene mjerile samo dužinu ruke i noge. Pokazalo se pogrešno što nekima nisu mjerile i struk. Nisu to smatrale potrebnim. Kod njih je malo onih koji imaju nerazmjerno velik trbuh. Za njih je dovoljno izmjeriti dužinu ruke i noge i ostale dimenzije se znaju. Oni su još uvijek ostali skrojeni po Božjem kalupu. Nisu ih deformirali pečeni pilići i slatkiši. Kod nas Europljana nije tako. Uza sve pokušaje, konačno su neki od nas uvidjeli da nemaju nikakve šanse izaći pred svijet u novom odijelu, jer ga nisu mogli ni obući, a kamoli zakopčati, pa su odustali i pojavili se tužni u europskoj konfekciji. Pogreška će sutradan biti ispravljena. Kod nekih iz prvog a kod nekih iz drugog pokušaja. Moram priznati da nam se svima ovo odijelo toliko svidjelo da ga više nismo skoro ni skidali. Ja sam pak odlučio putovati kući u njemu. Kada sam suputnicima spomenuo, klimali su glavom pitajući se kako će to izgledati kada se u Zagrebu u zračnoj luci pojavim takav. Odgovor na to pitanje nije me puno zanimao. Svoju odluku izveo sam do kraja. Koliko je to smiona, odluka vidio sam u zračnoj luci u Parizu. Kud god bih krenuo, ljudi su se okretali za mnom. Gledali su me čudno. Znam zbog čega. Izgledao sam im kako nekakav luđak koji je u brzini zaboravio skinuti pidžamu pa je ravno iz kreveta dotrčao na avion. Naime, muško odijelo koje sam nosio i po kroju i po boji slično

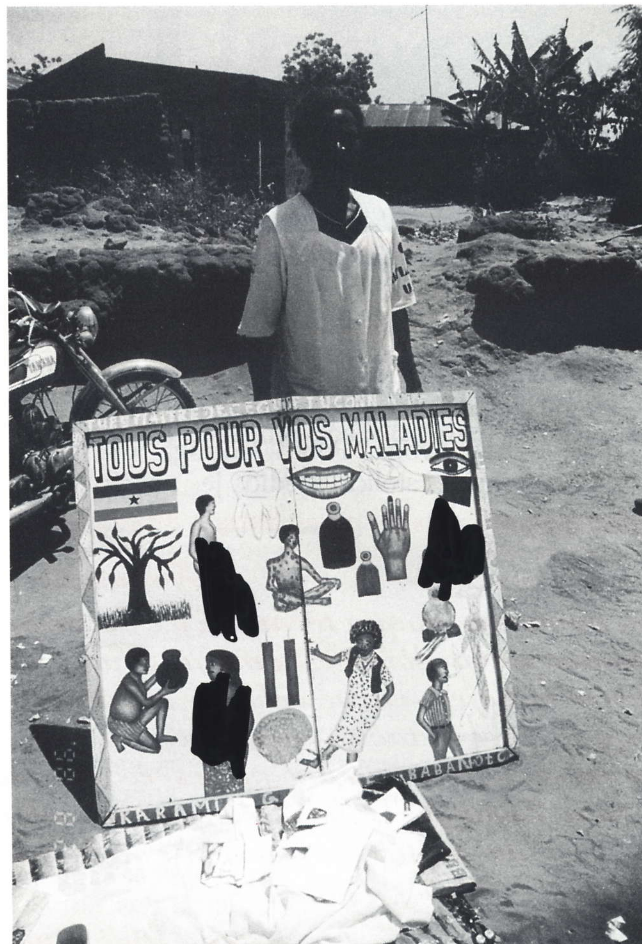
je pidžamama koje mi upotrebljavamo. Isto je bilo i u Zagrebu. Oni koji su me dočekali u zračnoj luci očekivali su me i tražili među normalno obučenim putnicima. Na onoga što je doputovao u pidžami nisu ni obraćali pozornost dok im se nisam javio. Kada su me prepoznali, laćali su se fotoaparata da me slikaju.

U KROJAČKOM SALONU

Ovaj čas dok pišem o tom našem preodijevanju, pada mi na pamet da sam dan-dva prije ove naše modne revije imao priliku vidjeti jedan beninski "krojački salon". Ja to tako nazvah, a nema ni slovo S od onoga SALON. Prvo da reknem ovo: U Beninu sam vidio svega nekoliko natpisa koji označavaju gdje se što nalazi. Nema natpisa na ulazu u naselje, nema natpisa ulica, nema natpisa na malobrojnim trgovinama, radnjama. Reći ćete: Kako to da nema i zašto nema? Pa jednostavno. Tko će im napisati kad ih je većina nepismenih. I drugi razlog: Tko će im napisano čitati kada čitati ne znaju. Nemaju potrebu ni za pisanjem ni za čitanjem. Kod njih postoji drugi način komuniciranja s mušterijama i priopćavanja poruka. To je slika ili neki predmet. Tako sam po tom drugom načinu komuniciranja pronašao "krojački salon". KROJAČKI SALON, kako to europski zvuči.

Pred krojačkim salonom

Liječnik i njegova ljekrna

Njuškajući kroz selo i bilježeći na film sve što mi je bilo interesantno, na jednom mjestu, pred jednom kolibom opazio sam da na nekom stalku stoji nešto iz čega se diže gusti crni dim. Izdaleka nisam mogao odgonetnuti o čemu se radi. Kada sam prišao bliže, vidio sam stalak na kojem je stajalo staro glačalo na žar. Svakih nekoliko minuta došla bi jedna djevojčica, vjerojatno učenica u krojačkom salonu, i ukapala na žar nekoliko kapi nafte da se bolje dimi i, razumije se, da se lakše zamijeti. Taj je dim prolaznicima pokazivao da se u kolibici pred kojom se na stalku nalazi staro glačalo i u njoj vatra nalazi "krojački salon". Eto vam usporedbe s onim našim svjetlećim reklamama koje nas bodu u oči i pozivaju da zavirimo što se tamo krije. Ušao sam u kolibicu i vidio šeficu "salona" ili, kako bi mi rekli, "modnu kreatorku" koja je sjedila i nešto šila na starom Puchovu šivaćem stroju na nožni pogon. To vam je eto "krojački salon".

VODICA ZA SVE BOLESTI

Ne mogu mimoići a da ovom prigodom ne spomenem isti način komuniciranja slikom na drugom mjestu. Na prašnjavoj tržnici u Adjarri na klimavim stolićima izložena je užasnoj žezi, muhama

i očima prolaznika jednostavna roba za svagdanje uporabu, uglavnom prehrambeni domaći proizvodi. No nađe se i pokoji drugi artikal. Tako sam na jednome mjestu vidio pokretnu ljekarnu. Najvjerojatnije narodni liječnik, izložio je na prostiraču od rogozine razastrtom u prašini nekoliko desetaka bočica u kojima se nalazi tekućina. Bočice su sve iste veličine, a u svima tekućina iste boje. Uz prostirač uspravljena je kartonska ploča na kojoj su ne baš vještom rukom nacrtani svi dijelovi tijela. Ama baš svi. Ako te boli zub, dođeš, upreš prstom u nacrtani zub i dobiješ bočicu tekućine. Ako te boli prst ili ruka, pokažeš na sličicu prsta ili ruke i dobiješ bočicu iste veličine i iste boje tekućinu kao i za zub. Jako slikovito prikazane su i bolesti probavnih i drugih organa. Imaš tvrdu stolicu ili boluješ od neke spolne bolesti, dođi, pokaži na slici, dobit ćeš čudesnu vodicu i možeš ići. Priznat ćete, vrlo jednostavno. Ne treba liječnik i nema recepta. Koliko je djelotvorno, drugo je pitanje. Nisam pitao i provjeravao.

KRAVLJI BUT NA +35°C

Nikako da dođemo do našeg prijatelja vrača. Što mogu. Toliko je toga o čemu bih želio pisati. Dok smo na tržnici, da spomenem i ovo. Gore sam spomenuo da je roba na seoskoj tržnici na klimavim stolićima izložena žezi, muhama i pogledu prolaznika. Zašto sam upotrijebio baš takvu formulaciju. Evo zbog ovoga: Pored jednoga klimavog stolića sjedio je naočit mladić. Pred njim je na stoliću na suncu i temperaturi od nekih +35 stunjeva Celzijevih bio izložen but neke mršave stare krave. Oko buta vitlao se roj nekoliko stotina muha koje su se otimale za mjesto na pocrnjeloj gomili mesa. Mladić koji je sjedio pored stolića nemarno je mahao nekom granom iznad buta. I muhe su znale da ne misli ozbiljno pa ga se nisu baš previše ni bojale nego su sisale ono malo sukrvice koju nije speklo vrelo afričko sunce. Kada sam se vratio u domovinu i velečasnom Franji Jačmenici, našem misionaru u Beninu, koji je došao na odmor, pričao što sam sve vidio u Beninu spomenuo sam i taj primjer. Tada mi je velečasni Jačmenica smijući se rekao: "Mahao je onom granom zbog toga što je tebe vidio. Inače ne maše." Šokirao me je.

I muhe znaju da ne misli ozbiljno

Fremantle, 7. svibnja 1999.

Draga gospodo, ja, pomorac, ovoga trenutka u Australiji, šaljem vam 50 australskih dolara za pomoć gubavcima u Zambiji. Kao i svaki put kad idem na brod, u crkvi u Zadru pokupujem razne crkvene revije i čitam polagano tokom moga četveromjesečnog ugovora, tako i ovaj put. Na red je došla i Kana - siječanj 1999. Posebno mi se dojmio i dirnuo me u srce tekst na str. 37. o vlč. Stipi Milošu, tj. o misionaru u Zambiji. Odlučio sam vam poslati ovaj vrlo skromni iznos, ali od srca, nadajući da će stići do njih i biti im bar od mrve koristi.

Neka im se Bog smiluje! Pozdrav vama

Boris Štulić - m/t "Alliance Spirit"

Djed Anton

Volim naše narodne izreke. Strašno ih volim. U njima je sabrana stoljetna narodna mudrost. Iznikle su iz iskustva i desetljećima sazrijevale u narodu da bi na kraju bile izrečene kao narodna mudrost. Uvijek nose vrlo jaku poruku o kojoj je moguće meditirati satima. Blago onome tko shvati njihovu pouku i po njoj živi.

Ispred mene na stolu su dva pisma. Napisana su prekrasnim rukopisom koji me zbunjuje. To je rukopis ili bolje rečeno krasnopis koji pripada generacijama koje su davno napustile školske klupe. Danas nitko više tako ne piše. Da nije datuma na kuvertama, pomislio bih da su napisana prije pedesetak godina. Tako se tada pisalo. Ali nisu. Svježa su. Jedno je pisano polovicom veljače a jedno prije nekoliko dana. Tek pristiglo iz Londona. Autor im je osamdeset četverogodišnji starac. Pitam se: Bože, pa kako to da mu ruka nije zadrhtala od tolikih godina. Eto nije. I rukopis i sadržaj odaju nevjerojatnu smirenost. Razmišljam nad odloženim pismima. U mislima stvaram sliku osamdeset četverogodišnjeg starca kojega nikada nisam vidio niti za njega čuo. Podrijetlom je iz vezirskoga grada Travnika u kojem je boravio i o kojem je pisao poznati engleski putopisac i povjesničar Arthur J. Evans u knjizi "Pješice kroz Bosnu i Hercegovinu". U razmišljanju mi pada na pamet narodna izreka: "Neka svoga i u gori vuka." Drugačije rečeno: Neka prijatelja na sve strane, u prvom redu među ljudima. Ali neka ih i tamo gdje ih redovito nema. Neka ih na sve strane da možeš slobodno i u svako doba i drumom i šumom i tamo gdje su ljudi i tamo gdje su vuci. Zašto mi je došla u glavu baš ta izreka. Najbolje će biti da citiram početak pisma. U njemu stoji: *"Poštovani uredniče i dragi velečasni Anto! Ovih dana dobio sam misijski list od svoje zemljakinje časne sestre, koja radi u ovoj zemlji već nekoliko godina. List sam pročitao od početka do kraja. Naročito me je ganulo do suza kada sam vidio svoju dragu zemljakinju Vedranu među mnogobrojnom djecom koju poznajem već nekoliko godina. Bog je blagoslovio i čuvao u njezinu misijskom radu. Ja sam rodom iz Travnika, Bosna. U ovoj zemlji živim već pedeset godina. Zaposlen sam bio kod britanske željeznice. Sada sam u mirovini već nekoliko godina. Bog mi je dragi podario prilično zdravlja i život pa mogu svaki dan na svetu misu i krunicu, što je za mene velika utjeha. Imao sam dobru kršćanku iz Irske koju mi je dragi Bog podario u Lurdu. Nakon trideset i tri godine bračnog života, Bog mi je dragi uzeo. Hvala mu i slava a mojoj Mary pokoj vječni."* Slijedi popis darova koje šalje za misijske potrebe. Nešto sestri Vedrani, nešto za gubavce i tako redom... Bože dragi, što ti je naš čovjek. Bilo gdje da se nađe, ako čuje da je nekome njegovom potrebno pomoći, on je tu. I ne samo njegovom. Svakomu komu je pomoć potrebna. Svjedoči o tome drugo pismo osamdeset četverogodišnjeg Antona Stipića iz Londona. Pročitao je Anton i zadnji broj Radosne vijesti u kojem sam pisao o mome velikom prijatelju MALOM LOPOVU. Pročitao i odmah se javio. Evo što piše: "Evo mene opet k vama s malom pošiljkom. Za gubavce 50 funti, ZA ONOGA GLADNOG NASMIJANOG MALOG LOPOVA ! ZA NJEGOVU MNOGU BRAĆU 50 FUNTI.... "

Tako će eto mali lopov iznenada, od nekoga koga nije ni sanjao, dobiti nekoliko kilograma brašna pa neće morati krasti. Barem neko vrijeme. Sestra Danijela koja o njemu brine tu je u domovini i uskoro se vraća u Benin. Ponijet će malom lopovu dar od djeda Antona koji nije imao djece pa nema ni unučadi. Prema onoj narodnoj Neka svoga i u gori vuka - djed Anton steče unuka u Africi.

Nadam se da mi Anton neće zamjeriti što sam sve ovo napisao ne tražeći dozvolu. Nisam napisao ništa loše. Naprotiv. I neka djed Anton još dugo živi i neka još dugo ide na misu i krunicu.

Anto Burić, urednik

Može i ovako

Prije nekoliko dana kaže mi jedan ženski glas preko telefona: "Velečasni. Ja bih htjela dati pomoć za misije, ali nije u novcu. Imam dvije umjetničke slike. Donijeti ću ih vama a vi prodajte i što dobijete, neka bude za misije. Može li? " Odgovorio sam da može. Poslije nekoliko dana sin gospođe koja me je zvala donio je u Misijsku centralu dvije slike. Jedna je akvarel 50x38 cm od Z. Matković a druga je lithographia 35x23 cm od Katarine Henc. Spomenuta gospođa slike je dobila kao nagradu na natjecanjima.

Eto i ovako se mogu pomoći misije.

Ovim odmah objavljujemo da su slike na prodaju.
Javite se telefonom i ponudite svoj iznos.
Novac od slika ići će kao pomoć misijama.

ABS

Ali i ovako

U Misijsku centralu dolazi gospođa Marina Cividini i kaže: "Evo donijela sam svoj rođendanski dar za gubavce. " Kada je odložila na stol 565, 00 kuna priča: "Nedavno sam slavila rođendan. U takvim prilikama uvijek se nađe neki stolić na koji se postavi aperitiv a gosti na njega odlažu poklone i cvijeće. Ja sam na stolić uz piće stavila škrabicu, za prilog siromasima. Nisam govorila nikome ništa. Moji čestitari su uz poklone, cvijeće i čestitke meni, za gubavce dali 565, oo kuna."

Imao je pravo sveti Pavao kada svojim Korinćanima piše: "Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; Nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikada ne prestaje. " Dodat ću, nadajući se da mi sveti Pavao neće zamjeriti: "LJUBAV JE DOSJETLJIVA! "

ABS

Vlč. VLADIMIR TRKMIĆ

MISIJE U KINI U 19. i 20. ST.

(13) NASTAVAK

ZAKLJUČAK

Na kraju ove radnje trebalo bi donijeti zaključak, glavne misli koje proistječu iz cijele radnje. To je veoma teško. Ali iz pročitanoga i napisanoga mogao bih zaključiti: Misije u Kini su doživjele neuspjeh, nisu urodile velikim plodom zbog niza okolnosti:

1) Nedozvoljena akomodacija koju su provodili isusovci započevši s o. Matteom Riccijem, protiv koje su bili dominikanci i franjevci a skoro dva stoljeća i rimske pape, Vatikan, od 1744. do 1939. godine.

2) Misije u Kini, naviještaj Radosne vijesti od Europljana Kinezi su doživljavali kao instrument kolonijalističkih i imperijalističkih težnja.

3) Loša strana katoličkih misija u Kini koje su dobro započele bila je i ta što su "uvezene" kao nešto strano, katoličke misije su bile kao "religiozna kolonija" koja se oslanjala na strane sile, a ne na domaći kler, biskupe i svećenike koje je trebalo uvoditi u službu.

4) Na razvoj misija i progone koji su slijedili utjecalo je i to što su se misionari u Kini koji su pripadali različitim kongregacijama iz različitih zemalja često međusobno prepirali, natjecali i svađali. Ono što su propovijedali nisu živjeli, premalo je bilo onih koji bi bili sveti i veliki biskupi i svećenici, koji bi mogli imati široki utjecaj. Često su misionari bili uključeni u političke intrige, trgovačke interese, čak i u krijumčarenje droge.

5) Takvim načinom misionarenja, pristupom naviještanja Radosne vijesti često pomoću kolonijalnih pritisaka, prijetećim ratom, sklapanjem "nejednakih" trgovačkih ugovora nije se postizalo ništa drugo osim odbojnosti Kineza prema kršćanstvu kao stranom elementu koji ne priznaje mjesne elemente, kulturu, običaje.

MISIJSKI VELIKANI

DANIJEL COMBONI

misionar, apostol Sudana (2)

Piše: Ilija Doborski

Combonijev "plan za obnovu Afrike" trebao je biti putokaz svim budućim misijskim pothvatima. Ipak je njegovo provođenje bilo daleko od cilja. On je velike poteškoće vidio uz uskom vezivanju tadašnjih misijskih djelatnika uz nacionalne interese zemalja odakle su dolazili, pa se često događalo da su misionari svjesno ili nesvjesno gurani u službu kolonijalnih vlastodržaca. Comboni je pomišljao da u njemačkom Kölnu otvori centar europskog misijskog pokreta. Od svih svojih snova o velikom misijskom pokretu mogao je vrlo malo provesti u djelo.

Tadašnji prefekt Kongregacije za propagandu vjere kardinal Barnabo, razborit i realan muž, savjetovao mu je da nakon njegova istupa iz Instituta Mazza osnuje misijsko sjemenište, jer samo tako može nešto učiniti za Afriku. Tako će 1. lipnja 1867. Comboni otvoriti u Veroni skromni misijski institut za Afriku. Za Comboni-misionare je to rođendan njihove zajednice, iako je njihov Utemeljitelj tih dana najmanje pomišljao na osnivanje bilo kakve zajednice. Bila je to šarolika grupa svjetovnih svećnika, laika, redovnika i redovnica iz različitih naroda, nošena misijskim idealima.

Od samoga početka Comboni je tražio način kako bi žene uključio u veliku misijsku ideju. Za prve suradnice uspjelo mu je pridobiti francuske redovnice iz Marseilea (Francuska), koje će se nakon nekoliko godina povući iz Afrike i potpuno odbiti don Danijelov misijski plan. Stoga će Comboni na Novu godinu 1872. osnovati u Veroni sestarsku misijsku zajednicu "Pie Madri della Nigrizia" (Pobožne majke Afrike), danas poznatije pod imenom Combonijeve misijske sestre.

U početku je don Danijel morao uločiti mnogo snage, strpljivosti i energije kako bi odgovornim laicima i odgojiteljima oba instituta u Veroni dao na znanje da se tradicionalni europski odgoj može samo djelomično provesti na afričkom kontinentu. On nije želio samo svece, već i osobe sposobne za sva životna područja na Crnom kontinentu. U početku je bilo dosta nesuglasica, kriza i među-

Zato nije čudo što misije u Kini nisu uspjele ako pažljivo razmotrimo te prethodne razloge. Katolička Crkva je imala želju navijestiti riječ Božju kineskom narodu, ali nije pronalazila i upotrebljavala prave metode, bila je nepovjerljiva i u mnogo slučajeva nije htjela priznavati metodu prilagođivanja, mjesne elemente i običaje. Ponašala se kao da ima vremena kada će dati zarediti i osposobiti domaći kler. Premalo se dozvoljavalo da "urođenički kler" može imati svoje osjećaje za koje se vjeruje da su zakoni. Crkvena hijerarhija nije imala sluha za Kinu, sporo je reagirala, nije se mogla osloboditi i poništiti zakon protiv akomodacije ni mnogo kasnije nakon 1939. kada je bila dozvoljena akomodacija. "Tako su u Rimu 1953. godine, 14 godina nakon dozvole prilagođivanja, zabranili prodaju knjige kardinala Celsa Constantinija. On se zalagao u svojoj knjizi za odgoj domaćeg kineskog klera i za uspostavu domaće hijerarhije u misijskim zemljama. Dobro je poznavao Crkvu u Kini jer je bio apostolski delegat u Kini. Bio je tajnik Svetog zbora za širenje vjere, a ipak mu je Rimska kurija zabranila prodaju knjige u kojoj su se priznavali nedostaci i loše strane misijske djelatnosti u Kini" *(Celso Constantini, "Misterij zašto se Kina nije obratila", Svesci 1970/17-18, str. 72).* Kardinal Constantini je bio svojedobno spominjan kao jedan od kandidata za papu nakon Pia XII. "Isječak iz njegove knjige koji je objavljen u 'svescima' 17-18 prikazuje i njegovo iskreno priznavanje istine da nisu Kinezi i njihova vlast jedini krivi za neuspjeh misija, nego da su za taj neuspjeh odgovorni svi oni koji su krivim metodama i postavkama prilazili evangelizaciji Kine" *(Celso Constantini, "Misterij zašto se Kina nije obratila", Svesci 1970/17-18, str. 72).* Što bi danas u naše vrijeme trebalo činiti, teško je reći. Ako bude dozvoljen pristup katoličkim misionarima u Kinu koja je komunistička, bit će potreban velik napor da se krene s mrtve točke. Biti će potreban velik napor zbog toga što je doživljen neuspjeh koji se teško popravlja. A i stoga što se religija u Kini smatra nečim "nepriličnim", zastarjelim, uklonjenim, što je režim uklonio svaki oblik religioznog života. Poteškoća je također u tome što Crkva u Kini živi još uvijek u pretkoncilskom razdoblju prije II. vatikanskog koncila, jer nitko od biskupa nije bio na Koncilu pa se ne poznaju smjernice Koncila. Crkva u Kini je bila i jest u krizi zbog neinformiranja i slabe veze s Rimom, zbog nepomirljivog i skoro trajnog razilaženja između katoličke vjere i politike kroz stoljeća, a napose u posljednje vrijeme između katoličke vjere i komunističke ideologije. Ne trebamo osuđivati niti progone ni loše strane širenja evanđelja jer je sve to odraz onog vremena i onog shvaćanja kada se drugačije rezoniralo u Crkvi. Preostaje nam da realno i objektivno prilazimo tom problemu, da učimo na takvoj povijesti misija i da nam se propusti i neuspjesi nekad postignuti ne ponove. Da pokušamo slijediti i propagirati smjernice II. vatikanskog koncila i misijskog dekreta "Ad gentes". Jednom riječju, moramo priznati stare grijehe i da, ako nam to bude moguće, počnemo iznova slijedeći smjernice misijskog dokumenta "Ad gentes".

- Kraj -

sobnih napetosti, a tome su djelomično doprinijele i stare crkvene strukture koje su bile zatvorene za nove ideje. Cijenu su morali platiti sami misionari i misionarke neupsjehom a ponekada i životom.

Na različitim putovanjima po Europi - ona su ga dovela u Petrograd i London - Comboni je pokušao oduševiti katoličku javnost za Afriku predstavljajući posvuda pozitivnu sliku o afričkom čovjeku, suprotnu mnogim svojim suvremenicima. Njemu je bilo jasno da afrički kontinent trebaju misionariti domaći sinovi i kćeri.

Na veću potporu naišao je u Francuskoj a potom, nakon francusko-njemačkog rata 1870. do 1871. u Njemačkoj i Austriji. Od talijanske vlade nije mogao mnogo očekivati. Kada mu je tadašnja protucrkvena talijanska vlada 1868. dodijelila visoko državno odličje za njegove aktivnosti, Comboni ga je bez oklijevanja vratio naglasivši da je on prije svega "katolički" angažiran.

Skoro deset godina Comboni je proveo u Africi. Skupa sa svojim suradnicima izgradio je misiju u Khartumu, a uz to je osnovao misijske postaje u El Obeidu, Delenu (danas Dilling), Malbersu, Berberu i Shellalu. U Kairu je utemeljio školu za afričke dječake i djevojčice, zatim školu za studij jezika i za školovanje misijskih djelatnika. Učitelji i odgojitelji svih tih ustanova bili su redom samo Afrikanci.

U srpnju 1877. Comboni je imenovan za prvog biskupa Karthuma, a kardinal Franchi posvetio ga je za biskupa u crkvi rimskog kolegija Urbanijanum. Za biskupski grb uzeo je Srce Isusovo, trnjem okrunjeno, i Srce Marijino, mačem probodeno, te riječi: "U ovom ćeš znaku pobijediti!" Combonijevo biskupsko služenje bit će ispunjeno velikim idealizmom, apostolskim žarom i nadanjima, ali i čestim udarcima i neuspjesima. On je umio svoje suradnike zagrijati i oduševiti za Božju stvar, a da pritom nije uzmicao od žrtve i odricanja, što je tražio i od svojih suradnika. Njegov eksplozivni karakter izazivao je pokatkad žučljive diskusije, a ponekad i razilaženja. Velike udaljenosti i slabe poštanske veze učinili su da su pojedine nesuglasice ostale nerazjašnjene i ne otklonjene.

Don Danijel Comboni, mladi biskup Karthuma, utemeljitelj zajednice misionara i misionarki, apostol Sudana i oslobodditelj robova, sklopio je zauvijek umorne oči 10. listopada 1881. na postaji u Karthumu. Njegove su zadnje riječi bile: "Križu, kako si samo sladak!"

Četiri godine poslije muslimanski su fanatici iz sekte Mahda osvojili Karthum, 16 misionara i misionarki odveli su u zarobljeništvo, od kojih su neki tamo i umrli, a Combonijev grob oskvrnuli. Njihova strahovlada trajala je samo četrnaest godina. Nakon oslobođenja Sudana, Combonijevi su ovozemaljski ostaci preneseni u crkvu Srca Isusova u Assauan. Papa Ivan Pavao II. uvrstio ga je 17. ožujka 1996. u popis blaženika Katoličke Crkve.

- Nastavlja se -

S. MARICA JELIĆ
MADAGASKAR

PRIJATELJSKA VEZA

Krajem prošle godine od vlč. Ante Tončija Jukopila, župnika u Oprtalju stiglo je na adresu Misijske centrale pismo slijedećeg sadržaja: Molim, pošaljite mi naslov jednog misionara (našeg) kojemu je po vašem mišljenju najviše potrebna pomoć. Uz pozdrav

Ante Tonči Jukopila, župnik

Poslali smo mu adresu naše misionarke s. Marice Jelić u Madagaskaru. Što se sve kasnije događalo javlja nam s. Marica Jelić.

Manazory 19. ožujka 1999.

Poštovani vlč. Anto!

Najljepša hvala za pismo i za dar koji ste mi namijenili. Baš vam je nadahnuo pravu adresu Duh Sveti. Hvala vam od sveg srca! Oprostite što se samo u takvim velikim prilikama javljam. Istini za ljubav moram priznati da kod mene nije vrijeme prvi razlog. Jednostavno ću vam reći da nisam stvorena za pisanje. Povrh svega i moj hrvatski je već zakržljao i zastario kao i ja. Pa ćete imati više posla nego koristi kod ispravljanja mojih grešaka i nespretnosti u izražavanju. Još nam nije došla obavijest iz banke da je stigao novac, sigurna sam da će doći, s velikim ili malim zakašnjenjem. Potrebe su velike, svi točkovi škripe da ne znamo koje prije podmazati. Zasada vam ne mogu točno reći koliko iznosi 500 USD u malagaškom franku. Rado ću zahvaliti vlč. Anti kad budem dobila novac, pisat ću mu i zašto smo ga potrošili. Nadam se da ću ove godine poći na odmor iako bi trebala ići drugu godinu. Drago bi mi bilo prisustvovati sastanku misionara u Sarajevu. Tamo su živjeli svi moji prije rata, a sada nema više nikoga, jer su nam sve tri kuće porušene i sve tri moje sestre su si našle drugdje smještaj, nitko nema odvažnosti da se vrati u Sarajevo. A meni će biti drago još jedanput obići drage mi krajeve.

S. Marica (desno) i njena poglavarica (lijevo) sa svojim "curama"

A sada nešto o mom dragom Manazaryju. Može se reći grad ima oko 3.000 stanovnika. Središte je općine, kad bi bile ceste kako valja, bio bi lijep turistički kraj, samo 12 km udaljen od jezera Itasy, drugog po veličini na Madagaskaru. Kraj je prekrasan, nedavno je došla grupa "VAZA", tako oni zovu bijelce, sve koji nisu Malagasi. Tražili su od gradonačelnika da kupe jezero Itasy i obećali su im asfaltirati cestu sve do jezera. Hvala Bogu, nije pristao na to i tako smo mi ostali s našim valovitim cestama, izgledaju kao uzburkano more, mislim da bi i tvoj Mojsije izabrao ići pješice bolje nego s autom, u kišno doba, tj. tri mjeseca postanu neprohodne. Ako želimo ići, ili moramo ići u glavni grad, moram ići 16 km pješice do asfalitirane ceste, a kako smo nas tri već u poodmakloj dobi, radije štedimo cipele. Ne možemo se ljutiti na kišu, jer ako nje ne bi bilo, ne bi bilo ni riže, bilo bi gladi.

Naša se zajednica nalazi u jednoj velikoj župi (koju vode naša braća salezijanci). Ta je župa sastavljena od 20 filijala i 4 centrale. Imaju tri redovničke zajednice - sestara - a želja je našeg župnika da u svaku centralu postavi jednu redovničku zajednicu. Izgleda da će mu i uspjeti. Daj Bože.

A sada malo o našem poslu.

Čime se mi bavimo ovdje u Manazaryju. Prije svega povjerena nam je pastoralna briga za našu centralu koja broji 6 malih župa, brinemo se za katehezu i duhovni život naše župe. Kako su samo tri svećenika za 20 filijala, mi imamo samo jedanput na mjesec svetu misu u jednoj od 6 crkava (za mene je to bilo najteže, biti bez mise u nedjelju). Uz pastoralnu skrb bavimo se i promocijom žene. Imamo tečajeve za mlade mame, a za to je odgovorna s. Marjeta (Slovenka). Ona je i infermiera, tako ih uz šivenje uči i praktično njegovanje djece i prehranu. Za djevojke imamo trogodišnji tečaj šivenja, vezenja, štrikanja i higijenu, na kraju kojega polažu ispit i one koje imaju sreću da prođu na ispitu, dobiju diplomu - ta diploma nije državna, ali ipak puno vrijedi, mogu se zaposliti u svakoj konfekciji. To organizira Crkva na Madagaskaru. S time se ja bavim. A kao salezijanke naš naj-

važniji i najdraži posao jest pastoral mladih. Imamo dnevni, a osobito nedjeljni oratorij. Otvoren je za sve mlade bilo koje vjere i bilo koje dobi. Naše dvorište je uvijek puno omladine. Uz šport i razonodu dajemo im priliku za razne ručne radove a pola sata na dan svi sudjeluju na informativnom sastanku, u tome nam pomažu animatori: to je skupina mladih zauzetih mladića i djevojaka i mladih bračnih parova koji rade za dobro svojih prijatelja - mladi apostoli, mi njih formiramo a oni to poslije prenose vlastitim ekipama. Kako vidite, nisam spomenula školu. Iako nas roditelji neprestano mole da otvorimo školu, još nismo u stanju, no pomalo počinjemo misliti i na to. Dosada smo izabrale tako, želimo podupirati državnu školu, tražimo dobrotvore u Europi, osobito u Italiji, koji uzmaju na brigu siromašnu djecu i djecu iz mnogobrojne obitelji, plaćaju im školarinu i sav materijal, tako da mogu studirati. To su neke vrste kumovi obitelji u Italiji koji na neki način posinove djecu ovdje. Dopisuju se i ostanu povezani. Jedna trećina djece u školi studira na taj način, ako im mi ne bismo pomogle, ostali bi nepismeni, cesta bi ih izučila svoj zanat - noćni bravari. Ne znam jesam li sve nabrojila, ali vam kažem da je naš dan dobro ispunjen. Hvala Bogu ni noć nije kratka jer nemamo struje: štedimo svijeću i idemo ranije spavati. U 4,30 se dižemo da idemo na svetu misu.

Možda će i proći Uskrs dok ovo moje pismo dođe do vas. Makar i sa zakašnjenjem, želim vama, vlč. Ante, i svim čitateljima Radosne vijesti sretan Uskrs! Svjetlo Kristove istine i toplina njegove ljubavi neka nas povezuje.

Srdačan pozdrav

s. Marica Jelić KMP

- Nastavak sa 5. str. -

***Katica Knezović:** Držite dakle da bi i Vaša družba, koja je ovdje u Hrvatskoj i koja nije u misijskom području, i te kako mogla provoditi misije?*

Majka Adelina: Da i ona to provodi, samo to nije na tako organiziranom, istaknutom mjestu. Svaka od naših sestara ima misiju toga milosrdnog djelovanja u krugu koji je njoj dostižan.

"Došao je sveti Josip"

***Katica Knezović:** Majko Adelina, družba Kćeri milosrđa nedavno je, točnije u jedanaestom mjesecu prošle godine imala jedan izvanredan događaj u svojoj družbi. Riječ je o prijenosu zemnih ostataka majke Utemeljiteljice iz središnje kuće u Rimu u kuću maticu u Blato. Kako je on odjeknuo među sestrama u misijama.*

Majka Adelina: One su sudjelovale s nama molitvom i studijem naše karizme. Kada smo sada išli, majka Berislava Žmak, vrhovna glavarica, nosila je album slika s tog prijenosa. One su to sa zanimanjem gledale i zanimale se o svemu. One su presretne što se majka Utemeljiteljica na neki način vratila na svoju rodnu grudu. Mogu posvjedočiti da one imaju veliku ljubav i privrženost prema majci Utemeljiteljici. Majka Utemeljiteljica je zapravo onaj vez koji povezuje Ameriku i Europu. Pojam majke i njezin život, njezina pisana dokumentacija, za njih je svetinja. Providnosno je bilo što je ona uoči izbijanja drugoga svjetskog rata htjela samo posjetiti sestre i tamo otići nakratko, vidjeti ih i vratiti se. I ona je željela neprestano biti u svome narodu. Ratne neprilike su je zadržale punih dvanaest godina tamo. To je bila prigoda da su je i domorodačke sestre mogle bolje upoznati. One prenose novim naraštajima svoja iskustva i svoje dojmove o majci Utemeljiteljici.

***Katica Knezović:** Prije nego završimo ovaj razgovor, majko Adelina, za sva srca koja osjete poticaj za misije ili razmišljaju je li to poziv ili nije, kako bi se on mogao u sebi prepoznati i kako ostvariti? Što je važno za ostvarenje misijskog poziva?*

Majka Adelina: Najvažniji je poziv, taj poriv duše koji svaka osoba osjeća. Zatim to treba podvrgnuti i sudu drugih. Nije to samo IDEM. Treba vidjeti i čovjekove sposobnosti, njegovo zdravlje i staviti se na raspolaganje da i drugi to razluče i raspoznaju taj poziv. Ako je tako, blagoslovljeno bilo. Naša zemlja Hrvatska je mala, ali ima veliko srce i za druge narode.

UJEDINJENI U MOLITVI I SVETOJ MISI

Već nekoliko mjeseci domovinska Crkva povezana je s našim misionarima i oni s domovinskom Crkvom po svetoj misi, moljenju časoslova i privatnim molitvama. Svi smo svjesni snage molitve i puni pouzdanja u Isusovo obećanje da ćemo sve dobiti što ga zamolimo. Naše molitve u kojima smo sjedinjeni s našim misionarima imaju samo jednu nakanu: izmoliti snagu i blagoslov za uspješan rad naših misionara u svjedočenju Isusove ljubavi. Ljudskim silama i umu često su nedokučivi putovi Gospodnji kojima kroči k pojedinoj duši ili pojedina duša k njemu. Eto to ga upravo molimo. Molimo ga da nađe put do onih duša koje ga još nisu upoznale služeći se našim misionarima i misionarkama. U godini smo koja je na poseban način posvećena našemu nebeskom Ocu. Svaki otac voli svoje dijete. A kako nas tek voli Otac koji je i Bog. Uza svu njegovu ljubav dvije trećine čovječanstva ni nakon dvije tisuće godina nisu ga upoznale. Razlog je to da se svi još svesrdnije angažiramo i postanemo tu gdje jesmo misijski djelatnici. Netko darom, netko molitvom i svetom misom, netko žrtvom. Molimo, a Bog će blagosloviti i naše molitve i rad naših misionara.

****

BUDIMO ZAJEDNO U MOLITVI I SVETOJ MISI S NAŠIM MISIONARIMA ONI MOLE ZA NAS MI MOLIMO ZA NJIH

RASPORED SVETIH MISA I ČASOSLOVA ZA DAROVATELJE:

SRPANJ 1999.

****

RASPORED PRIKAZIVANJA SVETIH MISA ZA DAROVATELJE

- 3. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u msiji Kamina u Kongu prikazuje fra Ante Kutleša,
- 9. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Kamina u Kongu prikazuje fra Filip Sučić,
- 13. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Mangu u Zambiji prikazuje vlč. Ivica Kordić,
- 19. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Porto Novo u Beninu prikazuje vlč. Franjo Jačmenica,
- 21. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Ngaundere u Kamerunu prikazuje vlč. Karlo Prpić,
- 23. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Butare u Ruandi prikazuje don Danko Litrić,
- 30. 7. 1999. svetu misu za darovatelje u misiji Kamina u Kongu prikazuje fra Stojan Zrno.

RASPORED MOLJENJA ČASOSLOVA ZA DAROVATELJE

- 7. 7. 1999. časoslov za darovatelje moli sestra Ivka Piplović u misiji Bukavu u Kongu,
- 16. 7. 1999. časoslov za darovatelje moli sestra Renata Vujić u Grazu - Austrija,
- 26. 7. 1999. časoslov za darovatelje moli sestra Beatrice Krstačić u misiji Simoes Filho u Brazilu,
- 1. 7. 1999. s. Benedikta Miš, 20. 7. s. Celestina Gavrić, 21. 7. s. Andrea Marić, 23. 7. s. Karmela Naglić, 25. 7. s. Vendelina Kvesić u misiji Jacarei i s. Aparecida u Limi (sve karmelićanke Božanskog Srca Isusova) mole krunicu i časoslov za naše darovatelje.

DOMOVINSKA CRKVA MOLI ZA MISIONARKE I MISIONARE

- 3. 7. 1999. svetu misu za misionarke i misionare prikazuje don Zdenko Bralić u katedrali sv. Duje u Splitu,
- 4. 7. 1999. časoslov za misionarke i misionare moli sestra Mirna Nikolić u samostanu Nova ves 16, Zagreb,
- 11. 7. 1999. časoslov za misionarke i misionare moli sestra Fidelis Lučić u samostanu Nova ves 16, Zagreb,
- 18. 7. 1999. svetu misu za misionarke i misionare prikazuje vlč. Anto Burić u župi Ranjenog Isusa u Velikoj Gorici,
- 18. 7. 1999. na krajnjem rubu Hrvatske, u Batini, u crkvi sv. Valentina svetu misu za naše misionare i misionarke slavi Đurica Pardon, župnik s cijelom župom,
- 3, 10, 17, 24. i 31. srpnja časoslov za misionarke i misionare moli sestra Sofija Novotny F. C. u Liege-u, Belgija,
- 6. 13. 20. i 27. srpnja u crkvi Corpus Domini u Zagrebu cjelodnevno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom za misionarke i misionare,
- 6. 13. 20. i 27. srpnja s. Nives Kuhar u samostanu u Primorskoj 20, Zagreb moli časoslov za misionare i misionarke.

UISTINU, BEZ MENE NE MOŽETE UČINITI NIŠTA (Iv 15,5)

VIJESTI

PONOVNO DOZVOLJENA GRADNJA CRKAVA U BOKEU

Laos (Fides) - Nakon 24-godišnje zabrane vlada u Laosu ponovno je dopustila kršćanima gradnju crkava u Bokeu, sjevernoj pokrajini Laosa. Kako javlja misijska agencija Fides, katolici će uskoro početi s izgradnjom svojih crkava.

Dolaskom komunista u ovu zemlju 1975. godine protjerani su svi misionari koji su bili podrijetlom iz drugih zemalja. Mnogi domaći svećenici stavljeni su u zatvore i logore za preodgoj. Šesnaest katoličkih škola koje su tada postojale i u kojim se školovalo oko 9.000 dječaka i djevojčica i svi katolički socijalni centri su nacionalizirani. Mnoge crkve i vjerski objekti su konfiscirani i upotrijebljeni u druge svrhe.

Od 1989. zabranjeni su vjerski obredi kršćanima, kako katolicima tako i protestantima. Prvi znakovi slobode pojavili su se 1991. Oslobođeno je nekoliko svećenika i vlada je dozvolila gradnju nekoliko crkava. U sjevernim pak područjima zemlje i dalje je ostala na snazi zabrana vjerskih aktivnosti. U sjeverozapadnoj provinciji Bokeo uhićen je katolički svećenik Tito Banchong zbog toga što je posjetio nekoliko katoličkih obitelji. Šest dana kasnije uhićena su i četvorica kršćanskih volontera pod optužbom da su predvodili nedozvoljeni molitveni susret.

Kada su 1975. godine komunisti preuzeli vlast, mnoga sela s velikim brojem katekumena bila su kršćanska. Brigu o njima vodilo je osam svećenika. Komunisti su odmah po dolasku na vlast krenuli u iskorjenjivanje religije. Kada su počeli paliti svete slike, kršćani su im odgovorili: "Nema toga tko bi mogao uništiti svete slike u našim srcima."

ZBOG MOBILIZACIJE SJEMENIŠTARACA ANGOLA NEĆE IMATI SVEĆENIKA

Angola (Fides) - Počevši od 30. travnja sjemeništa u Angoli će postepeno biti ispražnjena zbog vladine odluke o vojnoj obvezi. Svi dječaci rođeni 1978. moraju se prije konca svibnja javiti najbližoj vojarni. Do konca srpnja moraju se javiti svi koji su rođeni 1979. a do siječnja 2000. svi koji su rođeni 1980. godine.

Ovo je prvi put da se obveza služenja vojnog roka odnosi na sve bez iznimke. Dosada su bogoslovi i studenti drugih fakulteta mogli završavati svoj studij bez prekidanja. Odsada će svi oni koji se ne odazovu pozivu biti kažnjavani.

Slijedećih mjeseci svi mladići rođeni između 1978. i 1980. bit će regrutirani. Vlada želi tu odluku provesti i nad starijim mladićima, što će se odnositi na studente filozofije i teologije. Rezultat te odluke bit će da će u nekoliko slijedećih mjeseci angolske bogoslovije biti ispražnjene. Vojni rok u Angoli traje 36 mjeseci. Zbog sukoba vojske i pobunjenika vojno rukovodstvo ne može garantirano odrediti vrijeme demobilizacije. Odgojitelji u vjerskim školama tvrde da zbog tih propisa neće biti svećeničkih ređenja slijedećih pet godina, a slijedeće tri godine neće biti novih upisa na fakultete.

Ta će odredba opustošiti Crkvu u Angoli. Koncem travnja predstavnici odgojitelja u vjerskim školama održali su skup u Luandi na kojem su razmatrali mogućnost da se uputi molba ministarstvu obrane ili predsjedniku izravno u kojoj bi se zatražio poseban tretman sveučilišnih studenata i bogoslova. U molbi, koja je dostavljena misijskoj agenciji Fides, stoji da se ne traži priveligarani status za studente. Radi se o dobrobiti za državu, stoji u molbi. Sadašnje stanje u Angoli, navodi se u molbi, očit je znak da se problemi ne mogu riješiti sukobom. Naprotiv, oni ih povećavaju.

Prema crkvenoj statistici od siječnja 1997. godine, Angola ima oko 11.190.000 stanovnika, od kojih su 6.594.000 katolici. Crkva u Angoli je organizirana u 15 crkvenih okruga. Na jednoga svećenika u Angoli dolazi 25.317 osoba odnosno 14.919 katolika. U siječnju 1997. u Angoli je bilo 960 sjemeništaraca (612 dijecezanskih i 348 redovničkih) te 685 bogoslova studenata filozofije i 275 studenata teologije.

STRAHOTE 1999.: DJECA UBIJAJU DJECU

Afrika (Fides) - U dosad neviđenoj okrutnosti u Alžiru djeca ubijaju djecu. O masakru u jednom selu svjedoči jedna djevojčica. Prema njezinu kazivanju, ubojice su bili vojnici-dječaci između 12 i 17 godina. Oni su odsjekli glavu jednom 15-godišnjem dječaku i s njom igrali nogomet. O ovom i još mnogim sličnim slučajevima izvješćuje švicarska organizacija za ljudska prava koja djeluje pod motom: "Prestanite mobilizirati djecu u vojsku." U izvještaju te organizacije stoji da je u Africi više od 120.000 djece mobilizirano u vojsci. Neki nemaju ni sedam godina. U mobiliziranju djece prednjače: Alžir, Angola, Burundi, Kongo Brazavil, Demokratski Kongo, Liberija, Siera Leone, Sudan i Uganda.

Prema izvještajima iz Burundija, mladići između 12 i 25 godina, prije nego će biti regrutirani, bivaju naoružani i uključeni u grupe Tutsi ratnika. Protivnički Hutui također regrutiraju dječake mlađe od 15 godina. U Siera Leonu pobunjenici sustavno regrutiraju dječake od sedam godina naviše. U Ugandi takozvana "Gospodnja vojska otpora" otima dječake iz škola, prihvatilišta pa i privatnih kuća. Izvjestitelji javljaju da dječaci koji pokušaju pobjeći bivaju ubijeni. Isto se događa i s onima koji odbiju boriti se. Ni vlasti u Ugandi nisu bolje. U siječnju 1999. pogubile su pet dječaka između 14 i 17 godina optuživši ih za suradnju s pobunjenicima.

U većini afričkih zemalja dob za regrutaciju je 18 godina, dok je u nekim zemljama niža, a u Ugandi čak 13 godina. Taj se fenomen ne odnosi samo na dječake. Često su regrutirane i djevojčice. Neke od njih dobivaju oružje dok su druge upotrijebljene za kuhanje i druge poslove.

REDOVNICI TRAPISTI ŽELE SE VRATITI U SAMOSTAN TIBHIRINE

Alžir (Fides) - Grupa trapističkih redovnika iz raznih naroda žele se vratiti u samostan Naše Gospe u Tibhirinu gdje su u svibnju 1996. godine sedmorica njihovih redovnika bili kidnapirani i zločinački ubijeni. Sada se čeka očitovanje alžirskih vlasti. Samostan inače još stoji neuništen. Nadbiskup Teissier iz Alžira kaže da su u proteklim godinama nasilja u dvjema afričkim zemljama, u Kongu i Angoli, napadnuta i potpuno srušena dva samostana. U isto vrijeme samostan u Tibhirine, koji je okružen sa svih strana muslimanima, bio je uvijek poštivan i na samostanu nije razbijen niti jedan prozor.

U trapističkom samostanu žive dvojica dijecezanskih svećenika koji brinu o katoličkoj zajednici i održavaju kontakte s muslimanima. U međuvremenu petorica trapista iz Francuske, Alžira, Poljske, Španjolske i Južne Amerike priključili su se zajednici trapista u katedralnom samostanu Naše Gospe u Alžiru čekajući dozvolu da pođu u samostan u Tibhirine.

PRIMJERI POMIRENJA

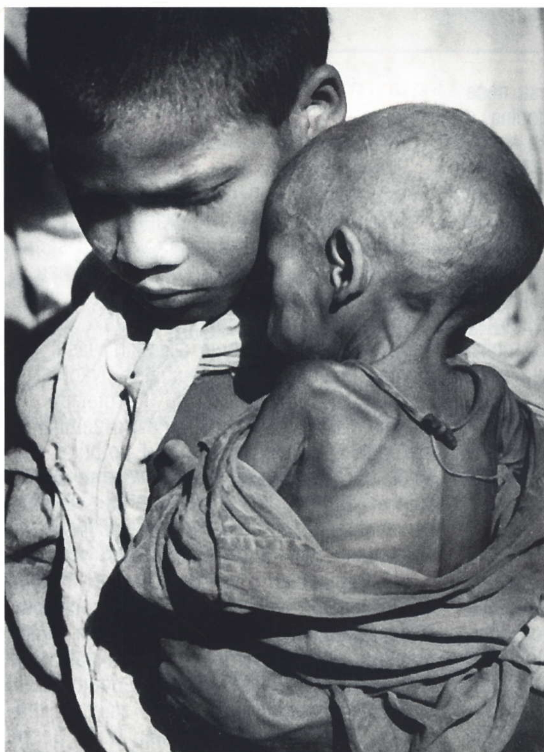
Gitega (Fides) - Gertruda radi u katoličkom dispanzeru u Gitegi. Udavala se dva puta. Prvi muž joj je poginuo u ratu a drugi umro od raka na jetri. Gertruda je jedna od mnogih udovica u Gitegi, u biskupiji u kojoj nadbiskup Simon Ntamwana neumorno radi na pomirenju Hutua i Tutsija.

Nadbiskup je u genocidu izgubio mnoge članove svoje obitelji a i sam je bio progonjen kada je bio biskup u Bujumburi. U njegovu premještaju u Gitegi i unapređenju mnogi vide čin da se zaštititi njegov život. Nadbiskupova vrata uvijek su i svima otvorena. Jednoga dana prima udovice, drugi dan svećenike, treći dan sestre.

Nadbiskup osobno predvodi biblijske susrete koji su otvoreni za sve. Sada se na susretu obrađuje Knjiga Postanka, dio u kojem se govori o Jakovu i Ezavu. Ova biblijska priča koja govori o mržnji dvojice braće jednoga prema drugom pomaže ljudima i ženama Gitege da razmišljaju o svojim vlastitim sudbinama i bogatstvu pomirenja. Zahvaljujući Bibliji, ovi ljudi pokušavaju naći odgovor za budućnost Burundija.

Ljudi daju konkretne primjere kakav je Gertrudin. Na neko vrijeme Gertruda je otvorila svoju kuću siromasima. Jednoga dana na putu prema radnom mjestu susrela je djevojku koja je tek rodila. Povela ju je u dispanzer i dala joj nužnu medicinsku njegu. Slušajući je, saznala je da nije udata. Uzela ju je skupa s djetetom u svoju kuću. Novorođenoj djevojčici dali su ime Svjetlana. Gertruda kaže: "Svjetlana i njezina mama nisu iz moga plemena, ali to meni ne znači ništa."

(Priredio: ABS)

Korijeni moga pradida Luke

O svom pradidu Luki Bakoviću ne znam mnogo, jer kad je on umro, ja se još nisam rodio. Moj pradid Luka ostavio je duboke korijene katoličke vjere, a to dokazuju njegove tri kćeri: Manda, Marija i Ana, koje su u redovničkoj službi. Te tri tete su sestre od mog dida Marijana po kojemu ja nosim ime.

Od svih sestara teta Manda se odlučila za misionarski red. Prije nego je otišla u misije, bila je u Splitu, u samostanu na Lovretu.

Manda Baković, sestra Romana, otišla je daleko od svog doma sa željom da pomogne djeci koja žive u teškim uvjetima. Želja za pomaganjem bila je veća od želje da ostane u Splitu.

I tako jednog dana naša teta, časna sestra, zaputila se na drugi kontinent, u Afriku, točnije u Zair.

Putem misijskog informativnog lista Radosna vijest puno je pozdravlja cijela obitelj Baković.

Marijan Baković iz župe sv. Martina u Vranjicu

MI DICA NISMO POZABILI I SIROMAKE

Güttenbach, maj/1999.

U aprili 25. u našoj fari je bio zvanredno svetačni dan. Upeljali smo 11 novih ministrantov u službu: 9 divičic i 2 dičaki.

Novi su ministranti prvič prošli učnju, kurs, kade su se pripravljali za službu kod oltara. Bili su jako marljivi. U nedilju kod maše je bila svetačnost. Čuda je bilo vjernikov nazoči. Lipo je bilo za viditi kada su išli u prošeciji, novi i svi drugi ministranti. Pred oltarom su prvič na krik najstarijeg ministranta: "Si rado ministrant", odgovorili: "Da, ja sam rado ministrant". Po tom je bio blagoslov ministranske prateži, ke su svaki držali na ruka. Zatim su ostali ministranti nove opravili u ministransku opravu.

Sada je svaki od novih štao ča je napisao, zač kani biti ministrant. Blagoslov novih ministrantov, gratuliranje, božanje i upeljanje u službu kod oltara. Sve je bilo lipo i svetačno.

Mi dica nismo pozabili i siromake na Kosovu ki trpu teško radi boja. Pobirali smo za nje dare u pinezima. Skupa je došlo 4.512 šilingov ke smo vrijeda poslali prik naše biškupije.

Pozdravljamo sve ministrante i ministrantice u Hrvatskoj

Kristin Radakovits, A - 7535 Güttenbach 353

PRVOPRIČESNIČKA LJUBAV PREMA SIROMAŠNOM ISUSU

Župa sv. Pavla, Pula, 19. 5. 1999.

Kao i svake godine, tako smo i ove godine na Majčin dan, 9. svibnja, imali svečanu prvu svetu pričest naše djece, njih 62. Djeca su se pripremala pune tri godine na taj veliki dan. U katehezama pokušavali smo pobuditi kod njih osjećaj solidarnosti sa svima koji trpe. U prvom i drugom razredu sakupljali su za potrebne širom svijeta i slali na određene adrese gdje je bilo najpotrebnije. Ove godine, listajući Radosnu vijest vidjeli smo da se može sakupljati u posebnim lijepim kutijicama za potrebe djece širom svijeta preko Misijske centrale. Župnik je ponudio djeci taj način sakupljanja pomoći i pozvao ih da se kao posebna priprava za svetu pričest odreknu žvakaće ili bombona i da ono što bi trebali potrošiti za to metnu u kutijicu. Kutijice su podijeljene djeci na dan predstavljanja župnoj zajednici djece prvopričesnika. Djeca su to ozbiljno shvatila i na dan prve svete pričesti donijela su na oltar svoju "ušteđevinu". Istina, nije puno, ali ono što je bilo, to smo drage volje poslali u Zagreb za potrebne: 1.565,00 kuna. Bilo je ganutljivo kako djeca nose na oltar ponosno svoje kutijice i predaju svećeniku kao svoj doprinos za potrebne.

M. K.

JEDNA KUNA ZA ŽIVOT

Dragi naši misionari i misionarke, čitatelji i uredništvo Radosne vijesti!

U župi sv. Vida, Brdovec, postoji grupa malih misionarki, 25 djevojčica od 3. do 7. razreda koje svojom molitvom žele pomoći našim misionarkama i misionarima u njihovu nesebičnom radu. Slušajući doživljaje iz života naših misionara, saznali smo i za njihove velike materijalne potrebe. Želeći im pomoći, započeli smo izrađivati božićne čestitke. Prodajući ih kod crkve sakupili smo nešto novaca i to poslali našim misionarima u Benin. Kroz korizmu također smo izrađivali uskrsne čestitke od suhoga cvijeća i križeve od slanog tijesta. Željeli smo aktivirati i druge članove naše vjeronaučne zajednice, pa smo u dvorani uredili misijski pano s pozivom: "Daruj jednu kunu za život gladnog djeteta".

Nedavno je dio nas posjetio Misijsku centralu i donio sakupljene darove. Tom prilikom naučili smo mnogo toga o životu i radu naših misionara. Od srca zahvaljujemo vlč. Anti i sestrama: Mirni i Fidelis na vremenu koje su nam posvetili, a vama, dragi naši misionari, obećavamo svakodnevnu molitvu za vas i sve one o kojima se brinete. Svoj rad nastavit ćemo dalje, radujući se što vam time barem malo pomažemo.

Topli pozdrav od malih misionarki iz Brdovca

Ivana Baričević, 7. razred

DOVIĐENJA U NEBU

ANTO TESTEN (1932-1999)

Sarajevo, 24. svibnja 1999.

Nakon duge i teške bolesti u sarajevskoj bolnici u subotu je 22. svibnja ove godine preminuo istaknuti vjernik laik Anto Tonči Testen, dugogodišnji katedralni pjevač i nekadašnji tehnički urednik misijskog lista Radosna vijest. Pokopan je u ponedjeljak 24. svibnja na katoličkom groblju sv. Josipa u Sarajevu. Sprovodne obrede vodio je katedralni župnik vlč. Anto Perić, uz bivše katedralne župnike: kanonike mons. Matu Zovkića i preč. Ivana Mršu, te gvardijana samostana sv. Ante fra Pericu Vidića, desetak sarajevskih svećenika i časnih sestara, kao i brojnih prijatelja i poznanika, među kojima puno pravoslavnih, muslimana, katolika i židova. Pokojni Anto Testen rođeni je sarajlija, te je u teškim vremenima za Crkvu, svojim poznanstvima i društvenošću svećenicima bio od velike pomoći. Vrhbosanski nadbiskup Smiljan Franjo Čekada uzeo ga je među "pionire" za katoličko izdavaštvo, posebno misijskoga lista Radosna vijest. Kao takav posjetio je naše misionare u Africi, te je u Radosnoj vijesti u nastavcima opisivao njihov život i rad. Uz župnika Perića, od pokojnog Testena oprostio se i svoje sjećanje na pokojnika iznio mons. Mato Zovkić, generalni vikar vrhbosanske nadbiskupije, posebno mu zahvalivši što se kao vjernik i član župne zajednice nije bojao ni stidio pjevati u župnom zboru, te svojim glasom tako slavio Boga. Potsjetivši i na teške godine njegova zatočeništva na Golom otoku, mons. Zovkić je iznio kršćansko gledište na smrt, po kojoj zahvaljujemo Bogu za sve dobro koje smo s pokojnikom doživjeli. Sveta misa zadušnica služena je u sarajevskoj katedrali istoga dana u 18 sati. (KTA)

Ispričavamo se s. Klementini i čitateljima Radosne vijesti zbog pogreške u rubrici "Doviđenja u nebu". U tekstu stoji da je ispraćaj bio 1. travnja 1999. a trebalo je pisati 1. ožujka 1999.

ODGOVORI NA PITANJA IZ PROŠLOG BROJA:

1. Prvi hrvatski misionar došao je u Ugandu 1986. godine
2. Kao prvi hrvatski misionari u Tnazaniji bili su vlč. Nikola Sarić i Ante Batarelo.
3. Naši misionari oo. Lasić i Ćavar otišli su u misije u Boliviju 1969. godine
4. Oko 220 sestara družbe Kćeri milosrđa djeluje u misijama.
5. Župa vlč. Ivana Gerovca ima desetak filijala.

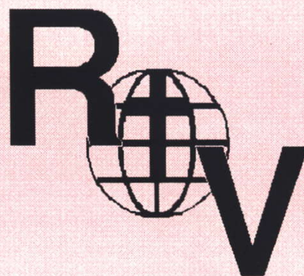
NAGRAĐENI:

1. S. Boromeja Hajdn, Vis.

NAGRADNA PITANJA:

1. Koliko je djece u Africi mobilizirano u vojsci?
2. Kada i gdje se održava ovogodišnji susret misionara?
3. Koje godine je umrla naša misionarka s. Anthony Joseph Habuš.
4. Kada je o.Danijel Comboni proglašen blaženim?
5. Zbog čega je u Beninu jako malo natpisa?

Odgovore šaljite na adresu:
MISIJSKA CENTRALA, Vočarska 106, 10000 ZAGREB

RADOSNA VIJEST
MJESEČNI INFORMATIVNI LIST
PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA

PRETPLATA I NARUDŽBE
RADOSNA VIJEST
Voćarska 106, 10000 ZAGREB
Tel/faks: 01/46 80 512

GODIŠNJA PRETPLATA:
Za tuzemstvo: 60,00 kuna
Za inozemstvo: 35 DEM + avion

KUNSKI RAČUN
Zagrebačka banka dd
30101-620-16
012101-2320441489
U predpolje "Poziv na broj"
Upišite br. 14

DEVIZNI RAČUN:
RADOSNA VIJEST
Zagrebačka banka dd
30101-620-16
2521447469

Pretplatu i priloge za misije
možete slati poštanskom uputnicom na adresu: Voćarska 106, Zagreb
10000 ZAGREB

MISIJSKA CENTRALA
CRKVE U HRVATA
Voćarska 106, Zagreb
Tel./faks: (01) 46 80 512

GLAVNI UREDNIK

ANTO BURIĆ
Voćarska 106
10000 ZAGREB, tel./faks: 01/46 80 512

UREDNIČKO VIJEĆE

Nacionalno vijeće PMD
Nacionalni direktor PMD
Mons. Slobodan Štambuk
21450 HVAR
Tel. i faks: (00385) 21/741-152
Mobitel: 099-475-152

LEKTURA
Domagoj Grečl

****

TISAK: "STUBA"

DAROVATELJI

... Što god učiniste jednome od ovih najmanjih, meni učiniste
(Mt 25,40)

MISIJE

N. N. Zagreb 100,00 * Kaja Čabraja, Zagreb 100,00 * Danijela de Micheli Vitturi, Kaštel Lukšić (4. mj.) 120,00 * Djeca OŠ Veliki Bukovac 200,00 * Luci Sočak, Slovenija 64,00 * Darinka Marković, Zagreb 200,00 * Obitelj Skender, Zagreb 50,00 * Dean Dinić, Koprivnica 200,00 * Hrvatska uprava za ceste - RESTORAN - Zagreb 181,80 * Katica Olić, Punat 40,00 * Obitelj Skender, Zagreb 50,00 * Obitelj Barčić, Zagreb 120,00 * Danica Car, Zagreb 100,00 * Nikolina Bući, Belovar 50,00 * Blagica Leko, Omiš 40,00 * Janja Herman, Zagreb 194,00 * Obitelj Malenovski, Velika Gorica 20,00 * Župni ured, Ližnjan, Medulin 120,00 * "U posredničkoj ulozi" fr Drago Kolimbatović, Rijeka 1.000,00 * Djeca OŠ Turanj, Sikovo i Polača 170,00 * Dar vjernika hrvatske katoličke misije, Toronto, Kanada 194,40 * Ana Mikulan, Šibenik (11. mj. 98.) 50,00 * Marija Bartošek i suradnici misija, Požega 300,00 * Djeca OŠ Majstora Radovana, Trogir 180,00 * Stjepan Brkinjač, Zagreb 100,00 * Marija Pižeta, Zagreb 100,00 * Vlč. J. K. Trnovac 200,00 * V. V. Dubrovnik 100,00 * Vinka Kljaković, Vranjic 200,00 * Anton Stipić, Englesk 575,00 * Zoran Bubalo, Široki Brijeg 400,00 * Milan Kušnjačić, Stupnik 160,00 * Branka Lajić, Velika Gorica 100,00 * D. D. K. Split 499,50 * Obitelj Drljača, Velika Gorica 50,00 * Hrvatska uprava za ceste - RESTORAN, Zagreb 199,33 * N. N., Zagreb 1.000,00.

GLADNI

Dragica Globlek, Koprivnica 100,00 * Luci Sočak, Slovenija 64,00 * Milan Đerek, Dubrovnik 50,00 * Slava Pavić, Livno 100,00 * Ana Kolić, Strizivojna 100,00 * Obitelj Skender, Zagreb 100,00 * Marija Marohnić, Križišće 200,00 * Josipa Grubišić, Split 100,00 * Ankica Mermol, Rijeka 100,00 * Hrvatska pošta, Dugi Rat 150,00 * Marica J. Biograd na moru 100,00 * Josipa i Ivana Rehlicki, Zagreb 100,00 * N. N. Šibenik 100,00 * Obitelj Skender, Zagreb 100,00 * Posada broda "Ivan Vekić", Orašje, BiH 156,00 * Mišo Grundler, Slatina 150,00 * Petar Strpić, Biograd na moru 50,00 * Mirna Marjanović, Slavonski Brod 70,00 * N. N. Križevci 200,00 * V. R. Varaždin 400,00 * Katica Brižić, Preko 50,00 * Vlč. J. K. Trnovac 200,00 * Marija Cerčić, Karlovac 600,00 * Sestre milosrdnice, Zlarin 100,00 * Roko Mrakovčić, Beli 200,00 * Obitelj Gunjević, Zadar 100,00 * Anton Stipić, Engleska 575,00 * Marija Kušnjačić, Stupnik 150,00 * D. D. K. Split 499,50 * Obitelj Đurin, Velika Gorica 30,00.

MISIONARI

Dragica Šestak, Križevci 100,00 * Marija Mrazović, Križevci 100,00 * Obitelj Ivošević, Njemačka (12. mj. 98.) 388,00 * Marja Pjevac, Split 310,40 * Mirjana Dominković, Dubrovnik 150,00 * Učenici Srednje škole, Kiseljak 388,00 * Rosa, Šibenik 50,00 * Maja Biljan, Križevci 250,00 * Vlč. J. K. Trnovac 200,00 * Marija Mrazović, Križevci 100,00.

GUBAVCI

Luci Sočak, Slovenija 64,00 * Obitelj Skender, Zagreb 50,00 * N. N. Šibenik 50,00 * Obitelj Skender, Zagreb 50,00 * Jelena, Zagreb 500,00 * Anton Stipić, Engleska 575,00 * vlč. J. K. Trnovac, Gospić 200,00.

OLOVKE ZA MISIJE

Emilija Čapo, Zagreb * Nataša Kovačić, Zagreb.

ŠKOLOVANJE DJECE U AFRICI

D. M., Zagreb 100,00 * Vlč. J. K. Trnovac 200,00 * Anton Stipić, Engleska 287,50.

SESTRE KARMELIĆANKE BRAZIL

Vjeroučenici OŠ Lučko od 1. do 4. raz. i Područna škola Hrvatski Leskovac 2.128,00 * Učenici Srednje škole, Kiseljak 75,00.

